

ZARZĄD
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO

PODUSMOWANIE
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO

DO PRZYJĘTEGO
PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej
Województwa Zachodniopomorskiego
w Szczecinie

Szczecin, czerwiec 2020 r.

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

przyjętego Uchwałą Nr XVII/214/20 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniającą uchwałę w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 55 ust. 3 oraz art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (dalej ustawa OOS) do przyjętego dokumentu, załącza się pisemne podsumowanie zawierające m.in. informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy OOS, tj. Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Dyrektorów Urzędów Morskich;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ) w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego ma trzy zasadnicze cele:

- kształtowanie polityki przestrzennej województwa, zgodnej z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, przy uwzględnieniu terytorializacji polityki rozwoju, przyjmując ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawę działań,
- koordynację elementów planowania rozwoju wynikających ze zobowiązań międzynarodowych, planowania krajowego, regionalnego i lokalnego,
- dostarczenie informacji o województwie, zwłaszcza o jego uwarunkowaniach przestrzennych i kierunkach rozwoju w tej dziedzinie.

Realizując te cele plan zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia i nadaje ramy przestrzenne strategii rozwoju województwa i politykom sektorowym oraz określa:

- uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z obowiązujących przepisów prawa, położenia województwa w przestrzeni krajowej i europejskiej oraz z krajowych i europejskich strategii i programów rozwoju,

- uwarunkowania wewnętrzne, wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz potrzeb jego ochrony, stanu zagospodarowania przestrzeni, stanu i tendencji zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa,
- kierunki i działania służące realizacji strategicznych celów rozwoju województwa, z uwzględnieniem struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu oraz zadań o znaczeniu ponadlokalnym o zasięgu krajowym i wojewódzkim,
- narzędzia realizacji planu, w tym rekomendacje do krajowej i regionalnej polityki przestrzennej oraz system monitoringu.

Plan jest elementem regionalnego planowania strategicznego i stanowi podstawowe narzędzie koordynacji zamierzeń organizacyjnych, społecznych, gospodarczych i innych, będących przedmiotem zainteresowania samorządu wojewódzkiego w przestrzeni, a jednocześnie służy przestrzennej konkretyzacji celów sformułowanych w strategii rozwoju województwa i w innych dokumentach programowych. PZPWZ nie jest aktem prawa miejscowego i nie narusza uprawnień gmin w zakresie planowania miejscowego, nie stanowi też podstawy prawnej wydawania decyzji administracyjnych. Plan jest aktem kierownictwa wewnętrznego i wiąże władze województwa, a także inne podmioty administracji publicznej w zakresie respektowania priorytetów rozwojowych i prowadzenia polityki przestrzennej zgodnie z ustalonymi kierunkami. Stanowi wytyczne dla dokumentów wojewódzkich (strategicznym i operacyjnym) w zakresie realizacji polityki przestrzennej województwa.

Plan łączy planowanie krajowe poprzez poziom regionalny z planowaniem miejscowym. Formułuje również propozycje do koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, planu zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich i projektów ponadregionalnych i międzynarodowych o charakterze planistycznym. Stanowi też podstawę do formułowania wniosków do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i ich oceny pod kątem realizacji celów regionalnych. Samorządom lokalnym i inwestorom plan dostarcza ponadto informacji, jakie dobre praktyki powinni stosować w gospodarowaniu przestrzenią.

Plan formułuje cele gospodarowania przestrzenią województwa i zasady jej kształtowania oraz określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie. Stanowi podstawę do konstruowania programów operacyjnych rozwoju województwa.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także fakt, iż plan uwzględnia szereg możliwych rozwiązań i realizacji poszczególnych kierunków rozwoju, a także to, że w dużej części bazuje na dokumentach nadrzędnych, takich jak strategie oraz programy rządowe i samorządowe nie ma potrzeby oceny jego formuły i kształtu pod kątem wyboru jednego z alternatywnych rozwiązań.

1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ)

Ocenie poddany został projekt zmiany PZPWZ, opracowany przez Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego (RBGPWZ).

Sporządzenie prognozy jest elementem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, jakiej podlegają plany zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 46 ustawy OOS. Zakres prognozy określa art. 51 ust. 2 ww. ustawy. Przedmiotem prognozy są potencjalne oddziaływania na środowisko i ich skutki, jakie mogą mieć miejsce w wyniku realizacji ustaleń PZPWZ. Prognoza nie podlega uchwaleniu przez sejmik województwa.

Głównym celem prognozy było określenie, analiza i ocena oddziaływań zapisów projektu PZPWZ na środowisko przyrodnicze i kulturowe, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływań na obszary Natura 2000,

a także wskazanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację oddziaływań negatywnych.

W prognozie uwzględniono oddziaływania najsilniej obciążające środowisko, nie mniej jednak sygnalizowane zagrożenia mogą nie wystąpić w przyszłości lub mieć łagodniejszy charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach decyzyjnych.

W szczególności sposób w prognozie uwzględniono następujące kryteria oceny skutków realizacji zapisów projektu PZPWZ:

- zgodność celów i kierunków w projekcie PZPWZ z celami ochrony środowiska, ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym oraz identyfikacja potencjalnych pól konfliktów;
- identyfikację i ocenę oddziaływań na poszczególne elementy środowiska (w tym na obszary chronione i korytarze ekologiczne);
- identyfikację i ocenę potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań inwestycji celu publicznego na obszary Natura 2000;
- identyfikację i ocenę przewidywanych oddziaływań na obszar polskich wód przybrzeżnych i wód wewnętrznych.

Dążąc do kompleksowej oceny oddziaływania zapisów analizowanego projektu PZPWZ na poszczególne komponenty środowiska, część prognozy dotyczącą tego problemu zredagowano w formie matrycowej, poprzez wypełnienie komórek matrycy zwięzłym opisem wpływu realizacji konkretnych działań na poszczególne komponenty środowiska. Przy powyższej kwalifikacji kierowano się zarówno spodziewaną wielkością i siłą oddziaływania (np. wielkość zajmowanego terenu, natężenie ruchu, liczba chronionych gatunków), jak i jego znaczeniem (np. wartość lub unikatowość danego komponentu w środowisku województwa). Dlatego też ten sam charakter wpływu (np. antropopresja), w zależności od działania i jego lokalizacji mógł zostać oceniony w różny sposób. Jest to metoda najbardziej systematycznego przeglądu wszystkich oddziaływań planowanej struktury funkcjonalno - przestrzennej na poszczególne elementy i całość środowiska przyrodniczego, eliminująca praktycznie pominięcie jakiejkolwiek interakcji.

Ponieważ plan określa kierunki polityki przestrzennej w długiej perspektywie, w prognozie wzięto pod uwagę skutki środowiskowe o średnio- i długotrwałym charakterze, nie uwzględniono tym samym zmian krótkotrwałych, charakterystycznych dla wszelkich prac budowlanych, po których wiele komponentów wraca do stanu poprzedniego lub do niego zbliżonego.

Mając na uwadze, iż PZPWZ nie jest aktem prawa miejscowego, a realizacja jego zapisów następuje poprzez ich wprowadzenie do innych dokumentów planistycznych, wyznacza on jedynie ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Na dalszych etapach decyzyjnych uwzględnienia rozwiązań alternatywnych powinny wymagać przedsięwzięcia z zakresu systemów transportowych i infrastruktury technicznej, dla których wskazane przebiegi nie stanowią przesądzenia, a jedynie kierunki działań w tym zakresie.

Rozwiązań alternatywnych będzie też wymagała w każdym wypadku restrukturyzacja portów na wybrzeżu Bałtyku i brzegach Zalewu Szczecińskiego oraz przedsięwzięcia związane z rozbudową bazy turystycznej na większości obszarów pojezierzy.

Niekorzystne skutki oddziaływania na obszary Natura 2000 będą miały nowobudowane porty, dojazdy drogowe do nich, umocnienia brzegowe i sztuczne zasilanie brzegów morskich. Oddziaływania skumulowane mogą zaistnieć w przypadku zastosowania kilku typów umocnień w jednym miejscu. Wystąpienie efektu skumulowanego dla oddziaływań długoterminowych sztucznie odtwarzanych optymalnych ukształtowań plaż i wydmy będzie stanowić problem związany z ochroną środowiska

w miejscach poboru materiału, gdzie naruszone zostaną naturalne siedliska. W perspektywie krótkookresowej prowadzenie równoległe prac przyczyni się do skrócenia czasu trwania zakłóceń w środowisku. Istotny wpływ na środowisko będzie miała budowa i eksploatacja planowanego wielkopowierzchniowego terminalu kontenerowego w prawobrzeżnej części Świnoujścia, w dzielnicy Warszów. Tak duża inwestycja będzie miała znaczące negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Zabudowa cennych terenów przymorskich, w tym wydmy, spowoduje trwałe zniszczenie i dewastację części obszarów Natura 2000.

Przedstawiona w prognozie analiza oddziaływań zapisów projektu zmiany PZPWZ na poszczególne elementy środowiska wskazuje, że wiele niezbędnych dla rozwoju tego województwa przedsięwzięć będzie miało negatywny, w tym także znaczący wpływ na środowisko. Niezwykle ważne jest zatem podjęcie działań zapobiegających, ograniczających, łagodzących lub kompensujących te oddziaływania. Ponadto zapisy każdego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają uwarunkowania, w ramach których można je zrealizować z większą lub mniejszą korzyścią dla środowiska. Poniższa tabela przedstawia sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć zaproponowanych w projekcie PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

Ograniczanie i łagodzenie negatywnego wpływu przedsięwzięć wskazanych w projekcie PZPWZ	
zmiany w warunkach bytowania zwierząt	– zachowywanie dużych powierzchni biologicznie czynnych na terenach zurbanizowanych – renaturyzacja dolin rzecznych – zapewnienie dostępności do wód powierzchniowych – budowa przejść dla zwierząt – zachowywanie przejść w światłach mostów – dostosowanie terminów robót do terminów rozrodu lub migracji – tworzenie warunków sprzyjających przenoszeniu się zwierząt z terenów zagrożenia – ograniczanie oświetlenia nocnego
wycinki lasów	– wykorzystywanie istniejących przecinek oraz powierzchni aktualnie pozbawionych drzewostanu – tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
przecinanie korytarzy ekologicznych, tworzenie barier migracyjnych	– zachowywanie terenów biologicznie czynnych pomiędzy jednostkami osadniczymi – tworzenie alternatywnych korytarzy migracyjnych – budowa przejść dla zwierząt – tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
zanieczyszczanie wód powierzchniowych	– stosowanie urządzeń podczyszczających ścieki opadowe – stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg – ostrożne prowadzenie robót budowlanych w pobliżu wód, zwłaszcza na obszarach chronionych – monitoring stanu technicznego budowli hydrotechnicznych i jednostek pływających pod kątem wycieków i nieszczelności – ograniczanie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm hodowlanych na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową

	- ograniczanie lub zakaz przekształcania trwałych użytków zielonych w dolinach rzek w grunty orne - wyposażanie kąpielisk w odpowiednią infrastrukturę
zmiana dynamiki wód przybrzeżnych	- stosowanie różnorodnych metod stabilizacji brzegu ze szczególnym uwzględnieniem sztucznego zasilania plaży w materiał piaszczysty
zanieczyszczanie wód podziemnych	- objęcie szczególną ochroną płytkich zbiorników wód podziemnych - ograniczanie przerywania ciągłości warstw wodonośnych - stosowanie urządzeń podczyszczających ścieki opadowe - stosowanie bezpiecznych dla środowiska środków zimowego utrzymania dróg - stosowanie środków ochrony roślin w ilościach absorbowanych przez środowisko glebowe - likwidacja mogilników - ograniczanie lokalizacji nowych wielkostadnych ferm hodowlanych na obszarach objętych dyrektywą azotanową i fosforanową
zmiany stosunków wodnych	- ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - ograniczanie do minimum strefy ingerencji w linię brzegową cieków, zbiorników wodnych i morza - monitoring zmian poziomu wód w trakcie prac w korytach rzecznych - ograniczanie przerywania ciągłości warstw wodonośnych - ograniczanie leja depresji przy poborze wód - wykluczenie zasypywania niewielkich zbiorników wodnych i cieków - odtwarzanie i ochrona istniejących systemów wodno-błotnych - stosowanie, tam gdzie to możliwe, nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych
zagrożenie powodzią	- ograniczenie zabudowy i działalności na terenach zagrożonych powodzią - program małej retencji - odtwarzanie i ochrona istniejących systemów wodno-błotnych - program ochrony przed powodzią - opracowanie studium wykonalności budowy wrót sztormowych w ujściu Świny do morza
utrata gleb	- preferencje dla tworzenia gospodarstw ekologicznych - zbieranie warstwy humusowej z terenów zajmowanych w celu jej późniejszego wykorzystania
zanieczyszczanie gleb	- likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów - stosowanie środków ochrony roślin w ilościach absorbowanych przez środowisko glebowe
emisja zanieczyszczeń powietrza	- racjonalizacja zużycia energii - wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii - zastępowanie transportu drogowego transportem kolejowym i wodnym - transport publiczny kolejowy lub używający pojazdów hybrydowych - dywersyfikacja sposobów zaopatrzenia w ciepło - wdrażanie termomodernizacji budynków - tworzenie systemu rozproszonych źródeł energii - stosowanie nowoczesnych technologii sterowania ruchem drogowym
emisja hałasu	- stosowanie urządzeń ochrony akustycznej - odsuwanie zabudowy od krawędzi jezdni

	- wprowadzanie funkcji niechronionych akustycznie pomiędzy szlaki komunikacyjne a zabudowę mieszkaniową - budowa obwodnic drogowych miejscowości - stosowanie nowoczesnych nawierzchni w przestrzeniach publicznych miast, na drogach nowych i modernizowanych - stosowanie nowoczesnego taboru kolejowego i tramwajowego - prowadzenie robót budowlanych lub ruchu komunikacyjnego tylko w porze dziennej - lokalne ograniczenia prędkości pojazdów - lokalizacja elektrowni wiatrowych w odległości od zabudowy mieszkaniowej i obszarów objętych formami ochrony przyrody, równej lub większej od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej
zmiany krajobrazu	- stosowanie elementów architektonicznych maskujących zmiany - odpowiedni dobór kolorystyki materiałów budowlanych - koncentracja nadajników różnych operatorów sieci komórkowych na wspólnych masztach - wykonywanie studiów krajobrazowych dla planowanych lokalizacji inwestycji wielkokubaturowych, wielkoprzestrzennych, wielkopowierzchniowych i urządzeń infrastruktury technicznej - opracowanie studium ochrony krajobrazu dla województwa - maskowanie zielenią elementów dysharmonijnych - stosowanie gatunków rodzimych w nasadzeniach - wprowadzenie zakazu wycinki alejowych obsadzeń drogowych lub obowiązku stosownych kompensacji - kształtowanie układów komunikacyjnych zgodnie z naturalną rzeźbą terenu - ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - rekultywacja obszaru eksploatacji kopalin - angażowanie wspólnot mieszkańców w kontrolę i podtrzymanie ładu przestrzennego
degradacja obiektów dziedzictwa kulturowego	- rewitalizacja i rewaloryzacja cennych obiektów i obszarów - opracowanie studium ochrony krajobrazu dla województwa - opracowanie i wdrażanie stosowania regionalnych katalogów historycznej zabudowy i zagospodarowania terenu - lokalizacja elektrowni wiatrowych w odległości od zabudowy mieszkaniowej i obszarów objętych formami ochrony przyrody, równej lub większej od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej
zajmowanie nowych terenów	- rekultywacja obszaru eksploatacji kopalin i innych miejsc ingerencji (np. podczas robót budowlanych) - zagospodarowanie terenów przemysłowych, powojkowych itp. na cele gospodarcze i ogólnomiejskie
utwardzanie nowych powierzchni	- oszczędność terenu przy projektowaniu nowych tras komunikacyjnych - wypełnianie zielenią przestrzeni komunikacyjnych nieprzeznaczonych do ruchu - ograniczanie rozrostu suburbiów
przekształcanie rzeźby terenu	- zabezpieczanie terenów przed powstawaniem ruchów masowych ziemi - kształtowanie układów komunikacyjnych zgodnie z naturalną rzeźbą terenu

odkrywkowa eksploatacja kopalin	- zabezpieczanie terenów przed powstawaniem ruchów masowych ziemi - rekultywacja obszarów eksploatacji
ryzyko wypadków, zagrożenie poważną awarią	- stosowanie nowoczesnych technologii sterowania ruchem drogowym, kolejowym, lotniczym i żegluga - wyznaczanie tras przewozu materiałów niebezpiecznych poza obszarami gęstego zaludnienia i cennych obiektów przyrodniczych lub historycznych - zakaz zabudowy w strefie zagrożenia erozją brzegu morskiego oraz zagrożenia powodzią sztormową
przecinanie korytarzy ekologicznych, tworzenie barier migracyjnych	- zachowywanie terenów biologicznie czynnych pomiędzy jednostkami osadniczymi - tworzenie alternatywnych korytarzy migracyjnych - budowa przejść dla zwierząt - tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej
antropopresja na terenach Natura 2000	- ograniczanie do niezbędnego minimum obszaru ingerencji - prowadzenie po estakadach szlaków komunikacyjnych kolidujących z siedliskami gatunków chronionych - tworzenie stref ekotonowych na styku z liniowymi elementami infrastruktury komunikacyjnej i technicznej - ograniczanie do minimum regulacji dolin rzecznych - renaturyzacja dolin rzecznych - eliminacja gatunków inwazyjnych - rozwój transportu zbiorowego na terenach atrakcyjnych turystycznie - kanalizacja penetracji rekreacyjnej - monitoring chłonności turystycznej ekosystemów - zabezpieczanie brzegów wód powierzchniowych przed erozją materiałami naturalnymi - współuczestnictwo samorządu województwa w opracowywaniu planów ochrony obszarów Natura 2000 - wykorzystanie upowszechniania dostępu do Internetu oraz rozwoju szkolnictwa i sfery naukowo-badawczej w celu podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa

Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Znaczną część prognozy stanowi identyfikacja mogących wystąpić znaczących oddziaływań negatywnych inwestycji celu publicznego (ICP), o znaczeniu ponadlokalnym, na obszary Natura 2000 ponieważ są to przedsięwzięcia o najbardziej sprecyzowanej (na analizowanym etapie planowania) lokalizacji i o największym prawdopodobieństwie realizacji.

Spośród wszystkich inwestycji uwzględnionych w projekcie PZPWZ w prognozie wskazano inwestycje mogące potencjalnie znacząco wpływać na funkcjonowanie obszarów Natura 2000. Po przeprowadzeniu gruntownych prac analitycznych skoncentrowano się na czterech kierunkach zawartych w projekcie PZPWZ, w które wpisują się inwestycje mogące potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000. Poniżej przedstawiono krótką syntezę możliwości wystąpienia negatywnego wpływu konkretnych inwestycji celu publicznego (rządowe i wojewódzkie) na integralność obszarów Natura 2000.

CEL XI ICP Wykorzystanie wspólnego potencjału i integracja miejskich obszarów funkcjonalnych**CEL VII ICP Wzrost i rozwój gospodarczy**

Budowa ścieżek
rowerowych

Koncepcja budowy tras rowerowych, w trakcie realizacji i modernizacji dróg może wprowadzić krótkotrwale konflikty środowiskowe. Niewątpliwie niekorzystny wpływ na warunki bytowania ptaków, szczególnie w okresie lęgowym, może mieć wzrost antropopresji turystycznej. Jednak w perspektywie inwestycje te wpłyną na poprawę środowiska naturalnego poprzez zmniejszenie intensywności transportu samochodowego, a tym samym poprawę warunków topoklimatycznych.

CEL VIII ICP Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego

Infrastruktura
drogowa i kolejowa

W projekcie zmiany planu część inwestycji powstaje na istniejącej już infrastrukturze technicznej i ich realizacja potencjalnie nie powinna mieć negatywnego wpływu na środowisko. Największe konflikty mogą powstać podczas realizacji i eksploatacji dróg szybkiego ruchu (S3, S6, S10, S11). Jednak działania związane z budową będą podlegać procedurom oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar 2000.

Prace na liniach kolejowych nie powinny wprowadzić większych zmian w środowisku przyrodniczym, ponieważ są to z reguły modernizacje istniejących instalacji. Poprawa infrastruktury może przyczynić się do przeniesienia części transportu osobowego i towarowego z drogowego na kolej.

Ochrona
przeciwpowodziowa,
prace
modernizacyjne i
budowlane na Odrze

Dolina rzeczna, jako siedlisko i korytarz ekologiczny, to jeden z najcenniejszych przyrodniczo obszarów. Obwałowywanie rzek nie jest korzystne z przyrodniczego punktu widzenia, ponieważ zbyt wąski pas pomiędzy korytem rzeki a wałem nie sprzyja zachowaniu ekosystemów nadrzecznych. Z gospodarczego punktu widzenia, źle zaprojektowane wały po przerwaniu mogą doprowadzić do zagrożenia powodziowego niżej położonych obszarów. Dla zachowania zrównoważonego rozwoju niezbędny jest wybór najlepszego sposobu regulacji przepływu wody w rzece. Budowle elektrowni mają niekorzystny wpływ na prawidłowe zachowanie ekosystemów, funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, jak i krajobraz.

Prace modernizacyjne i budowlane na Odrze będą potencjalnie w różnym stopniu wpływać na cele oraz integralność obszarów Natura 2000. W przypadku inwestycji ingerujących w koryto rzeczne realizacja inwestycji będzie mogła wpływać negatywnie na stan wód i bioróżnorodność. Dla złagodzenia skutków negatywnych istotne znaczenie będzie miał odpowiednio dobrany termin realizacji zadań. Przeprowadzenie dokładnych analiz będzie możliwe na etapie postępowania w sprawie środowiskowych uwarunkowań realizacji danej inwestycji, po stwierdzeniu dokładnego zasięgu występowania gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000.

Modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości 12,5 m realizowana jest etapowo od wielu lat, co nie powodowało i nie powoduje znaczących oddziaływań na środowisko, także transgranicznych. Niemniej jednak

	należy prowadzić stały monitoring zanieczyszczenia wód, szczególnie w trakcie uruchomienia osadów dennych w trakcie pogłębiania torów wodnych. Dodatkowo prace budowlane i modernizacyjne prowadzone powinny być poza okresem lęgowym ptaków i okresem rozrodu ssaków oraz z poszanowaniem zasad ochrony gatunków.
Remont i modernizacja zabudowy regulacyjnej na Odrze granicznej	Modernizacja przyczyni się do poprawy warunków przepływu i żeglugi na odcinku Odry Granicznej, jednak działania te mogą mieć silne oddziaływanie na wartości przyrodnicze obszarów Natura 2000, dlatego też na etapie planowania i projektowania należy przeanalizować najbardziej korzystne warianty środowiskowe, a wybór sposobu działania powinien opierać się na raportach oddziaływania na środowisko.
Usprawnienie połączenia komunikacyjnego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin	Inwestycja będzie miała potencjalnie negatywny wpływ na środowisko gruntowo-wodne (głównie w związku z wodoprzepuszczalnością gruntów). Zanieczyszczone spływy powierzchniowe z dróg stanowią zagrożenia dla jakości wód podziemnych w istniejących ujęciach wodnych. Nie przewiduje się jednak skumulowanych oddziaływań inwestycji na obszary Natura 2000 na tym terenie. Niemniej jednak należy prowadzić stały monitoring zanieczyszczenia wód, szczególnie w trakcie uruchomienia osadów dennych. Prace budowlane prowadzone powinny być poza okresem lęgowym ptaków i okresem rozrodu ichtiofauny - dla zachowania różnorodności biologicznej - z uwzględnieniem zasad ochrony gatunków zwierząt i roślin. W przypadku możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań, należy przeprowadzić kompensację przyrodniczą.
Przebudowa istniejących nabrzeży, modernizacja portów	Rozbudowa portów, nabrzeży, jak i infrastruktury drogowej na terenie portów może przynieść niekorzystne oddziaływania na różnorodność biologiczną. Należy zapobiegać negatywnym oddziaływaniom w fazie wstępnych prac projektowych. W przypadku przewidywanych znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 istotne będzie uwzględnienie kompensacji przyrodniczych i dostosowanie ich rodzaju do konkretnej inwestycji. Gatunki chronione należy przenieść na tereny o podobnych, bądź zbliżonych, warunkach siedliskowych. Niemniej jednak nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000, położone w pobliżu danych inwestycji.
CEL IX ICP Rozbudowa infrastruktury technicznej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej	
Rozszerzenie funkcjonalności terminalu LNG w Świnoujściu i budowa międzysystemowego Gazociągu Bałtyckiego (Baltic Pipe)	Planowana rozbudowa terminalu LNG w Świnoujściu obejmuje zwiększenie istniejącego układu regazyfikatorów o kolejne jednostki. Budowa i rozszerzenie funkcjonalności w trakcie prowadzenia prac może wprowadzić krótkotrwale konflikty środowiskowe oraz wywierać czasowo negatywny wpływ na wszystkie gatunki fauny i flory. Zwiększenie wzrostu intensywności zagospodarowania terenów w bliskim sąsiedztwie obszarów Natura 2000 może mieć pośredni wpływ na bytowanie ptaków, szczególnie w okresie lęgowym. Poza projektem rozbudowy terminalu LNG w Świnoujściu, prowadzone są również inne projekty strategiczne m.in.: budowa gazociągu Baltic Pipe w ramach

	Korytarza Norweskiego. Projekt ten wymaga opracowania raportu oddziaływania inwestycji na środowisko. W przypadku przewidywanych znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 istotne będzie uwzględnienie kompensacji przyrodniczych i dostosowanie ich rodzaju do konkretnej inwestycji.
Linie elektroenergetyczne najwyższych napięć (NN 220, NN 400)	Budowa linii elektroenergetycznych może wprowadzić krótkotrwale konflikty środowiskowe. Poziomy pola elektrycznego i magnetycznego w środowisku będą stanowiły długotrwały efekt niekorzystny. Niemniej jednak nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary siedliskowe Natura 2000 położone w pobliżu danych inwestycji.
Sztuczne zasilanie, umocnienia brzegowe	Sztuczne utrwalanie brzegów wpływa na rozregulowanie naturalnych procesów brzegowych i prowadzi do konfliktów antropogenicznych i naturogenicznych. Przewidywane znaczące oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, w tym na obszary Natura 2000, wskazane zostały w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany programu wieloletniego na lata 2004 - 2023 pn. "Program ochrony brzegów morskich". Największy niekorzystny wpływ na obszary Natura 2000 będą miały nowobudowane umocnienia brzegowe i sztuczne zasilanie. Oddziaływania skumulowane mogą zaistnieć w przypadku zastosowania kilku typów umocnień w jednym miejscu. Efekt skumulowany dla oddziaływań długoterminowych będzie nieznaczny, natomiast prowadzenie równoległe prac w perspektywie krótkookresowej przyczyni się do skrócenia czasu trwania zakłóceń w środowisku.
CEL XX ICP Wzmacnianie wewnętrznych i zewnętrznych powiązań transportowych	
Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej w Szczecinie i dróg rowerowych	Budowa Szczecińskiej Kolei Metropolitalnej, jak i tras rowerowych na etapie realizacji może wprowadzić krótkotrwale konflikty środowiskowe. Jednak w perspektywie inwestycje te wpłyną na poprawę środowiska naturalnego, poprzez zmniejszenie intensywności transportu samochodowego, a tym samym poprawę warunków topoklimatycznych.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Możliwość transgranicznego oddziaływania zapisów projektu zmiany PZPWZ związana jest z jego nadmorskim i przygranicznym położeniem. Niektóre zapisy zawarte w projekcie mogą potencjalnie powodować niekorzystne oddziaływania transgraniczne na obszar Morza Bałtyckiego poza polskimi wodami terytorialnymi oraz na obszar Republiki Federalnej Niemiec. Do pierwszej kategorii, a więc działań mogących mieć wpływ na środowisko morskie Bałtyku można zaliczyć: zwiększenie potencjału portów Szczecin - Świnoujście w ramach rozwoju autostrad morskich, lokalizacje elektrowni wiatrowych w polskiej strefie ekonomicznej (w odległości powyżej 12 mil morskich od brzegu), poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin z obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, budowa wielkopowierzchniowego terminalu kontenerowego w prawobrzeżnej części Świnoujścia, w dzielnicy Warszów. Należy jednak zwrócić uwagę, że wszystkie te propozycje zapisane są w omawianym projekcie planu w formie rekomendacji lub projektów adresowanych do innych organów lub instytucji, na działania których organ sporządzający plan nie ma bezpośredniego wpływu, a ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz.U. 2018 r. poz. 2214 z późn. zm.), plany zagospodarowania przestrzennego obszarów lądowych nie mogą zawierać ustaleń dotyczących obszarów

morskich RP. Problem ewentualnego oddziaływania transgranicznego wymienionych wyżej propozycji zostanie więc podjęty w ramach procedury opracowania planów zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich pozostających w kompetencji urzędów morskich, jako organów administracji rządowej.

Nieco inaczej przedstawia się kwestia oddziaływań na obszar Republiki Federalnej Niemiec. Ze względu na łączność hydrograficzną oraz ustanowienie na niemieckiej części doliny Odry obszarów chronionych oddziaływanie transgraniczne mogłyby mieć działania dotyczące modernizacji drogi wodnej na Odrze granicznej. Analiza wpływu zadań realizowanych we wcześniejszych latach w granicach województwa zachodniopomorskiego w ramach Programu dla Odry 2006 nie wykazała występowania negatywnego oddziaływania o charakterze transgranicznym na komponenty środowiska doliny Odry.

Podobnie dotychczasowe prace przy pogłębianiu toru wodnego Świnoujście - Szczecin nie miały transgranicznego oddziaływania na żaden z elementów środowiska niemieckiej części Zalewu Szczecińskiego i w przyszłości nie będą oddziaływały w ten sposób, gdyż wszelkie uciążliwości wynikające z realizacji tego przedsięwzięcia mają charakter lokalny. W "Raporcie oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia pt. modernizacja toru wodnego Świnoujście - Szczecin do głębokości - 12,5 m - tom I tekst zasadniczy z roku 2015" wskazano brak negatywnych oddziaływań na środowisko. Stwierdzono, że aspekt transgranicznych oddziaływań inwestycji w zakresie różnych elementów środowiska przyrodniczego, wydaje się być nieistotny, oraz że podczas normalnej eksploatacji toru nie występują negatywne transgraniczne oddziaływania.

Modernizacja toru wodnego przyczyni się do poprawy warunków przepływu i żeglugi na odcinku Odry granicznej. Działania te mogą mieć nasilone oddziaływanie na wartości przyrodnicze obszarów Natura 2000. Z tego względu na etapie planowania i projektowania należy przeanalizować warianty najbardziej korzystne środowiskowo, a ich wybór powinien opierać się na raportach oddziaływania na środowisko. Modernizacja może stać się alternatywą transportową i może nastąpić poprawa środowiska naturalnego przez zastąpienie transportu drogowego transportem wodnym.

Prace modernizacyjne i budowlane na Odrze będą potencjalnie w różnym stopniu wpływać na cele oraz integralność obszarów Natura 2000. W przypadku inwestycji ingerujących w koryto rzeczne realizacja inwestycji będzie mogła wpływać negatywnie na stan wód i bioróżnorodność. Dla złagodzenia skutków negatywnych istotne znaczenie będzie miał odpowiednio dobrany termin realizacji zadań. Przeprowadzenie dokładnych analiz będzie możliwe na etapie postępowania w sprawie środowiskowych uwarunkowań realizacji danej inwestycji, po stwierdzeniu dokładnego zasięgu występowania gatunków lub siedlisk będących przedmiotem ochrony obszarów Natura 2000. "Prognoza oddziaływania na środowisko dla MasterPlanu dla obszaru dorzecza Odry 2014" nie wykazała przewidywanych skumulowanych oddziaływań inwestycji na obszary Natura 2000 w dolnym odcinku Odry. W dokumencie "Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016 - 2020 z perspektywą 2030 wskazano, że w celu realizacji Założeń do planu... Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej opracuje koncepcje oraz studia wykonalności dla poszczególnych śródlądowych dróg wodnych oraz brakujących połączeń. Dokumenty te będą procedowane zgodnie z wymogami prawnymi, w tym zostaną poddane strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko".

Zakłada się, że realizacja innych, niewymienionych wyżej działań, zapisanych w projekcie zmiany PZPWZ jest możliwa bez znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Określenie skali potencjalnych niekorzystnych oddziaływań będzie możliwe na etapie szczegółowych analiz i prowadzone będzie na szczeblu krajowym w ramach procedur postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

2. Opinie właściwych organów

Zgodnie z artykułem 53 ustawy OOŚ stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu PZPWZ uzgodniono z:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska, pismem z dnia 5 grudnia 2012 r. znak: RBGPWZ.4020.PZPW.12.LJ (odpowiedź RDOŚ – 30.01.2013 r. znak: WOOS-OSZP.411.4.2013.KM)
- Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pismem z dnia 5 grudnia 2012 r. znak: RBGPWZ.4020.PZPW.12.LJ (odpowiedź ZPWIS – 17.01.2013 r. znak: NNZ.7040.2.1.2013)
- Dyrektorem Urzędu Morskiego w Szczecinie, pismem z dnia 31 października 2012 r. znak: RBGPWZ.4020.PZPW.12.LJ (odpowiedź UM Szczecin – 12.11.2013 r. znak: OW-IV-072/024/02/13)
- Dyrektorem Urzędu Morskiego w Słupsku, pismem z dnia 31 października 2012 r. znak: RBGPWZ.4020.PZPW.12.LJ (odpowiedź UM Słupsk – 19 listopada 2013 r. znak: OW-B5-074/96/13).

9 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął Uchwałę Nr 555/18 w sprawie przyjęcia projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 57 i 58 ustawy OOŚ Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego przekazał projekt zmiany PZPWZ wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko do zaopiniowania przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, pismem z dnia 16 lipca 2018 r.,
- Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem z dnia 16 lipca 2018 r.,
- Dyrektora Urzędu Morskiego w Szczecinie, pismem z dnia 16 lipca 2018 r.,
- Dyrektora Urzędu Morskiego w Słupsku, pismem z dnia 16 lipca 2018 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 27 sierpnia 2018 r. (znak: WOPN-OS.610.146.2018.AM) zaopiniował pozytywnie projekt PZPWZ z uwagami, iż należy przestrzegać zakazów i wskazań wynikających z ustawy o ochronie przyrody oraz że nie wskazano zaproponowanych obszarów do objęcia ochroną m.in. w formie zespołów przyrodniczo - krajobrazowych i użytków ekologicznych. Zgłoszone uwagi zostały wyjaśnione i uwzględnione w projekcie zmiany PZPWZ wraz z prognozą. Wyjaśniono, że plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie wpływa w żaden sposób na wykonywanie aktów prawa powszechnie obowiązującego, w tym aktów prawa miejscowego. Należy przestrzegać wszystkich przepisów prawa obowiązującego na danym terenie. Jednocześnie poinformowano, że w projekcie zmiany PZPWZ nie wskazano liczby proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych (ZPK) i użytków ekologicznych (UE), ponieważ są to mniejsze obszary formy ochrony przyrody, które nie mają pełnej ewidencji dla obszaru województwa i ich liczba zmieniła się od czasu opracowania w 2010 Waloryzacji przyrodniczej dla województwa zachodniopomorskiego. Dodano natomiast zapis w PZPWZ iż, w polityce przestrzennej gmin należy dążyć do powołania innych form ochrony przyrody m.in. zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, użytków ekologicznych, a ich szczegółową lokalizację powinny wskazywać gminne waloryzacje przyrodnicze. Projekt zmiany PZPWZ wraz z prognozą zostały odpowiednio przededagowane w tym zakresie.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2018 r. (znak NZNS.7040.3.109.2018) zaopiniował pozytywnie projekt zmiany PZPWZ, nie wnosząc żadnych uwag.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie pismem z dnia 28 sierpnia 2018 r. (znak GPG.I.6010.1.14.18) uzgodnił i zaopiniował przedłożoną wersję projektu zmiany PZPWZ z uwagami.

Dyrektor Urzędu Morskiego w Słupsku pismem z dnia 28 sierpnia 2018 r. (znak NP-pas-60/800/18) uzgodnił przedłożoną wersję projektu zmiany PZPWZ z uwagami.

Uwagi Urzędów Morskich dotyczyły skorygowania zapisów uwarunkowań, zmiany liczby portów, niewielkich korekt na mapie. Zastrzeżenia zostały w całości uwzględnione w projekcie zmiany PZPWZ wraz z prognozą.

3. Uwagi i wnioski

Informacja o trybie postępowania oraz udziale społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko

Wykaz czynności w ramach procedury

- 1) 30 października 2012 r. - Uchwała Nr XIX/257/12 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego;
- 2) 20 grudnia 2012 r. - ogłoszenie i obwieszczenie informacji przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, a następnie pisemne zawiadomienie organów i instytucji o przystąpieniu do sporządzenia projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego w postępowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wskazujące na możliwość składania wniosków do planu w terminie od 20 grudnia 2012 r. do dnia 30 kwietnia 2013 r. (Publikacja ogłoszenia/obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym i krajowym oraz tablicy ogłoszeń i stronie BIP UMWZ oraz Ekoportalu. Obwieszczenie zostało opublikowane na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin, starostwach powiatowych, urzędzie wojewódzkim);
- 3) 26 sierpnia 2014 r. - Uchwała Nr 1486/14 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie przyjęcia sposobu rozpatrzenia przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego wniosków złożonych do projektu zmiany PZPWZ oraz akceptacji sposobu upublicznienia informacji o prowadzonym postępowaniu w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w dniach 8-9 października 2014 r. opublikowano obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym i krajowym oraz informacje o udziale organów, instytucji i społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia zmiany PZPWZ w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na tablicy ogłoszeń i stronie BIP UMWZ oraz Ekoportalu);
- 4) 26 października 2016 r. - Uchwała Nr 1663/16 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie określenia obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym i o znaczeniu regionalnym oraz ich granic, jako podstawy formułowania kierunków rozwoju i zasad zagospodarowania przestrzennego dla tych obszarów w ramach prac nad zmianą Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego, a także w sprawie uruchomienia procesu konsultacji przyjętych ustaleń w zakresie obszarów funkcjonalnych z jednostkami samorządu terytorialnego województwa zachodniopomorskiego;
- 5) 9 kwietnia 2018 r. - Uchwała Nr 554/18 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie ponownego rozpatrzenia wniosków złożonych do projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego oraz akceptacji sposobu upublicznienia informacji o prowadzonym postępowaniu w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (w dniach 18 - 20 kwietnia 2018 r. opublikowano na tablicy ogłoszeń i stronie BIP UMWZ oraz Ekoportalu obwieszczenie i informację o rozpatrzeniu przez Marszałka Województwa

Zachodniopomorskiego i przyjęciu przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego ponownego sposobu rozpatrzenia zgłoszonych wniosków);

- 6) 9 kwietnia 2018 r. - Uchwała Nr 555/18 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie przyjęcia projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko oraz uruchomienia procedury opiniowania i uzgadniania planu, konsultacji w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko (w dniach 19-20 kwietnia 2018 r. opublikowano na tablicy ogłoszeń i stronie BIP UMWZ oraz Ekoportalu);
- 7) 17 lipca 2018 r. - obwieszczenie prasowe o przyjęciu przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko oraz o możliwości zapoznania się z przyjętymi dokumentami, rozpoczęciu konsultacji społecznych i wszczęciu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko wynikającego z realizacji przyjętych dokumentów – w terminie od 23.07.2018 r. do 21.08.2018 r. wskazujące na możliwość składania uwag do projektów dokumentów w tym terminie;
- 8) 19 lipca 2018 r. - opublikowano zaproszenie do udziału w konsultacjach - na stronie BIP UMWZ.

Rozpatrzenie wniosków

Na podstawie art. 41 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego zawiadomił o podjęciu przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 30 października 2012 r. Uchwały Nr XIX/257/12 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego (PZPWZ) oraz o możliwości udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na potrzeby zmiany PZPWZ:

- 1) przez pisemne zawiadomienie (pismo znak: RBGPWZ.4020.PZPW.12.LJ z dnia 19 grudnia 2012 r.) - instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu zmiany PZPWZ, w tym:
 - a) Wojewodę Zachodniopomorskiego, zarządy powiatów, wójtów, burmistrzów gmin i prezydentów miast położonych na terenie województwa,
 - b) rządowe i samorządowe organy administracji publicznej na terenach przyległych do granic województwa, a także inne ważniejsze instytucje województwa zachodniopomorskiego;
- 2) przez obwieszczenie w urzędzie marszałkowskim, urzędzie wojewódzkim, w urzędach gmin, starostwach powiatowych, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Ekoportalu oraz przez ogłoszenie prasowe (Gazeta Wyborcza, Kurier Szczeciński, Głos Koszaliński - z dnia 20 grudnia 2012 r.) zapewniając możliwość udziału społeczeństwa w procedurze sporządzenia zmiany PZPWZ.

Na pisemne zawiadomienie skierowane łącznie do 226 jednostek, w tym jednostek samorządu terytorialnego (JST) województwa zachodniopomorskiego i województw ościennych odpowiedziało 49, z których 43 sformułowały wnioski do zmiany PZPWZ. Część wniosków lub uzupełnień do wniosków została złożona po wyznaczonym w zawiadomieniu terminie (ustalonym na dzień 30 kwietnia 2013 r.). Jednak z uwagi na ich znaczenie lub wartość merytoryczną zostały ujęte w zestawieniu wniosków, poddane weryfikacji i rozpatrzeniu. W wyniku ogłoszenia i obwieszczenia o przystąpieniu do sporządzenia zmiany PZPWZ i możliwości udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko prowadzonej na potrzeby zmiany planu wpłynęły wnioski wniesione przez 12 stowarzyszeń, towarzystw i organizacji oraz przez 1695 osób fizycznych. Część wniosków wpłynęła po ustalonym w ogłoszeniu i obwieszczeniu terminie (ustalonym na dzień 30 kwietnia 2013 r.), ale ze względu na ich treść spójną

z pozostałymi wnioskami złożonymi w terminie, zostały ujęte w zestawieniu wniosków, poddane weryfikacji i rozpatrzeniu. Z uwagi na początkowy etap prac nad zmianą PZPWZ większość wniosków zakwalifikowano jako dane informacyjne do wykorzystania podczas prac nad dokumentem, odrzucono jedynie te, które nie dotyczyły kompetencji samorządu Województwa Zachodniopomorskiego. Sposób rozpatrzenia wniosków przyjęty Uchwałą Nr 1486/14 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 sierpnia 2014 r.

Z uwagi na zmiany w przepisach prawa (w szczególności dotyczących zasad lokalizacji elektrowni wiatrowych), rozstrzygnięć w sprawie lokalizacji elektrowni jądrowej oraz w związku ze sporządzeniem projektu zmiany PZPWZ Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego ponownie rozpatrzył wskazane wyżej wnioski. Zestawienie wniosków oraz sposób ich ponownego rozpatrzenia, uzasadnienie i komentarz przedstawiono w wykazach, stanowiących załączniki do uchwały nr 554/18 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 9 kwietnia 2018 r. Uwzględniając konieczność udziału społeczeństwa w przedmiotowym postępowaniu, informacja o ponownym rozpatrzeniu wniosków została ogłoszona na stronach internetowych Ekoportalu (www.ekoportal.gov.pl), Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego (www.bip.wzp.pl) (w menu: Województwo / Strategie, plany studia i programy/ Plan zagospodarowania przestrzennego / Zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa / Rozpatrzenie przez Marszałka Województwa).

Rozpatrzenie uwag

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych z udziałem społeczeństwa w terminie od 23.07.2018r. do 21.08.2018 r. został złożony 1 wniosek, który nie został uwzględniony. Dotyczył on uzupełnienia listy planowanych form ochrony przyrody o Szczecinecko – Polanowski Park Krajobrazowy. Wyjaśnione zostało, że Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego wykonana w 2010 r. nie wskazywała tego obszaru do objęcia ochroną w formie parku krajobrazowego.

Projekt PZPWZ przeszedł pozytywnie procedurę uzgodnień oraz opiniowania i konsultacji społecznych w Polsce. Kolejnym etapem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko było przeprowadzenie postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, prowadzonego za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ).

4. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Wykaz czynności w ramach procedury:

- 1) 9 kwietnia 2018 r. - Uchwała Nr 555 /18 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie przyjęcia projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, oraz uruchomienia procedury opiniowania i uzgadniania projektu planu, konsultacji w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz akceptacji sposobu upublicznienia informacji o prowadzonym postępowaniu w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- 2) 2 października 2018 r. - pismo Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego skierowane do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie powiadomienia Republiki Federalnej Niemiec o możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji niektórych zapisów projektu zmiany PZPWZ oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przekazanie projektu PZPWZ wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wraz z tłumaczeniem;
- 3) 19 października 2018 r. - pismo GDOŚ w sprawie przekazania projektu PZPWZ oraz prognozy oddziaływania na środowisko Krajom Związkowym: Brandenburgii i Meklemburgii - Pomorza

Przedniego i zapewnienie udziału społeczeństwa w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

4) udostępnienie dokumentacji:

- a) w Brandenburgii w dniach 23.01.2019 - 21.02.2019, (pismo Wspólnego Departamentu Planowania Przestrzennego Krajów Związkowych Berlina i Brandenburgii z dnia 24 lutego 2019 r.),
 - b) w Meklemburgii-Pomorzu Przednim w dniach 9.01.2019 r. - 19.02.2019 (pismo Ministerstwa Energii, Infrastruktury i Cyfryzacji Meklemburgii - Pomorza Przedniego z dnia 2 lipca 2019 r.);
- 5) przekazywanie wniosków i uwag do projektu zmiany PZPWZ wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przez Stronę Niemiecką trwało od 6 lutego 2019 r. do 22 sierpnia 2019 r.;
- 6) 24 kwietnia 2019 r. - uzyskanie informacji od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w sprawie zadań inwestycyjnych na Międzyodrzu oraz odstąpieniu od realizacji niektórych działań ze względu na brak uzasadnienia o charakterze przeciwpowodziowym oraz ekonomicznym;
- 7) 17 września 2019 r. - podjęcie Uchwały Nr 1641/10 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej, przekazanych w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczących potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko Republiki Federalnej Niemiec zapisów projektu zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego, kontynuowania prowadzenia konsultacji transgranicznych oraz upoważnienia do przedstawienia stanowiska i prowadzenia rozmów ze Stroną Niemiecką. (Stanowisko oraz zestawienie uwag i wniosków wraz z komentarzem i rozstrzygnięciem w sprawie sposobu ich rozpatrzenia stanowi załącznik do powyższego podsumowania);
- 8) 27 września 2019 r. - pismo Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego do GDOŚ w sprawie przekazania Stronie Niemieckiej Stanowiska oraz informacji o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych w ramach postępowania transgranicznego;
- 9) 19 grudnia 2019 r. - informacja Kraju Związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie do GDOŚ o braku dalszych uwag do projektu PZPWZ;
- 10) 14 stycznia 2020 r. pismo Brandenburgii do GDOŚ oraz Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w sprawie potrzeby dalszych konsultacji dot. ustaleń „Modernizacji drogi wodnej Odry. Projekt rozbudowy Odry Granicznej w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i ochrony przyrody”. Uwagi zostały podtrzymane. Nie zadeklarowano chęci udziału w konsultacjach transgranicznych w formie spotkania ekspertów dla projektu PZPWZ.
- 11) 24 lutego 2020 r. informacja GDOŚ do Kraju Związkowego Brandeburgii oraz Kraju Związkowego Meklemburgia - Pomorze Przednie, że wobec braku deklaracji chęci udziału w konsultacjach transgranicznych w formie spotkania ekspertów dla projektu PZPWZ, zostały podjęte prace związane z przyjęciem tego dokumentu wraz z podsumowaniem;
- 12) 27 lutego 2020 r. - mail Brandeburgii do GDOŚ, że nie zgłasza żadnych dalszych uwag w stosunku do wyjaśnień przedłożonych przez Rzeczpospolitą Polską;
- 13) 2 marca 2020 r. - pismo GDOŚ do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z informacją, że procedura dotycząca postępowania transgranicznego dla projektu PZPWZ została zakończona.

Prognoza oddziaływania na środowisko wskazała na możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji niektórych zapisów projektu zmiany PZPWZ na obszar Republiki Federalnej Niemiec. W związku z powyższym dla projektu zmiany PZPWZ zostało przeprowadzone postępowanie

dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko. Postępowanie w imieniu Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego prowadził Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (GDOŚ). Po skierowaniu przez GDOŚ w październiku 2018 roku powiadomienia do Strony Niemieckiej o możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków realizacji niektórych zapisów projektu zmiany PZPWZ oraz zapewnienia udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko Kraje związkowe Meklemburgii - Pomorza Przedniego oraz Brandenburgii umożliwiły udział społeczeństwa w konsultacjach publicznych poprzez publikację ogłoszenia na swoich stronach internetowych.

Strona Niemiecka złożyła uwagi do dokumentacji od następujących instytucji:

- 1) Regionalnego Związku Planistycznego Uckermark – Barnim;
- 2) Biura Krajowego Uznanych Związków Ochrony Przyrody S.C.;
- 3) Krajowego Urzędu Budowy Dróg i Komunikacji M-V;
- 4) Starostwa Powiatowe Barnim;
- 5) Regionalnego Związku Planistycznego Oderland – Spree;
- 6) Generalnej Dyrekcji Dróg Wodnych i Żeglugi - Oddział w Aurich;
- 7) Starostwa Powiatowego Uckermark - Wydział Turystyki i Wspierania Planowania Regionalnego;
- 8) Federalnego Urzędu Morskiego i Hydrograficznego;
- 9) Regionalnego Związku Planistycznego Pomorza Przedniego;
- 10) Wspólnego Departamentu Planowania Przestrzennego Krajów Związkowych Berlina i Brandenburgii oraz Zarządu Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry;
- 11) Ministerstwa Energii, Infrastruktury i Cyfryzacji Kraju Związkowego Meklemburgia-Pomorze Przednie.

Zasadnicze uwagi dotyczyły inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym przewidzianych w dokumencie pn. „Założenia do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016 - 2020 z perspektywą do roku 2030” przyjętym Uchwałą NR 79 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2016 r. (Monitor Polski z dnia 22 lipca 2016 r. poz. 711) oraz zadania dotyczącego przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrzu.

Po dogłębnej analizie uwag Strony Niemieckiej i konsultacjach z udziałem przedstawicieli administracji rządowej GDOŚ oraz Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej realizującego przedmiotowe przedsięwzięcia, wypracowane i uzgodnione zostało stanowisko w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej (Uchwała Nr 1641/19 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 17 września 2019 r.). Ww. stanowisko Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego zostało przekazane stronie Niemieckiej za pośrednictwem GDOŚ 27 września 2019 r. W stanowisku wyjaśniona została kwestia Odrzańskiej Drogi Wodnej ze wskazaniem, że realizacja tych zadań wykracza poza kompetencje samorządu województwa, procedury oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć będą prowadzone na etapie ich przygotowania przez właściwe organy i instytucje poziomu krajowego.

Ponadto w stanowisku zawarta została informacja o wycofaniu się Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z zadań inwestycyjnych na Międzyodrzu oraz odstąpieniu od realizacji niektórych działań ze względu na brak uzasadnienia o charakterze przeciwpowodziowym oraz ekonomicznym (pismo z dnia 24.04.2019 r.).

Stanowisko wraz z zestawieniem uwag i wniosków Strony Niemieckiej oraz sposobem ich rozpatrzenia stanowi załącznik do niniejszego podsumowania.

W odpowiedzi na przesłane stanowisko Kraj Związkowy Meklemburgia-Pomorze Przednie (pismo z dnia 19 grudnia 2019 r.) uznał, że uwagi tego kraju zostały w wystarczającym stopniu uwzględnione. Natomiast Kraj Związkowy Brandenburgii (pismo z dnia 14 stycznia 2020 r.) powiadomił GDOŚ oraz Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, że podtrzymuje swoje uwagi, w których krytycznie ocenia projektowane działania dotyczące potrzeby modernizacji Odry granicznej (zadanie rządowe). Niemniej jednak nie została wskazana wola uczestnictwa w konsultacjach transgranicznych na szczeblu międzyrządowym w formie spotkania ekspertów.

W związku z powyższym dnia 24 lutego 2020 r. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska poinformował pisemnie Stronę Niemiecką, że wobec braku deklaracji chęci udziału w konsultacjach transgranicznych w formie spotkania ekspertów dla projektu zmiany PZPWZ, zostaną podjęte prace związane z przyjęciem tego dokumentu. Jednocześnie przekazał informację o prowadzonym odrębnym postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dotyczącym prac modernizacyjnych na Odrze granicznej oraz planowanym postępowaniu w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla powstającego Programu Rozwoju Odrzańskie Drogi Wodnej.

W odpowiedzi Kraj Związkowy Brandenburgia 27 lutego 2020 r. drogą elektroniczną przesłał informację, że nie zgłasza żadnych dalszych uwag w stosunku do wyjaśnień przedłożonych przez Rzeczpospolitą Polską.

GDOŚ 2 marca 2020 r. poinformował Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, że konsultacje z RFN w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym dla projektu zmiany PZPWZ, przeprowadzonych w formie wymiany pism, zostały zakończone.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Wskutek postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko - konsultacji prowadzonych w formie wymiany pism - rozpatrzone zostały uwagi i zastrzeżenia Strony Niemieckiej.

Uwagi i wnioski Strony Niemieckiej dotyczyły przede wszystkim zadań rządowych modernizacji Odrzańskiej Drogi wodnej i przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrze.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie wycofało się z realizacji projektu „Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza” (w wyniku podjętych prac koncepcyjnych i analizy zebranych materiałów oraz danych wskazano bowiem brak uzasadnienia dla realizacji zadania w zakładanym pierwotnie zakresie i ujęciu obejmującym wykonanie prac głównie ze względu na aspekt zabezpieczenia przeciwpowodziowego) oraz odstąpiło od realizacji innych działań ze względu na brak uzasadnienia o charakterze przeciwpowodziowym oraz ekonomicznym.

W związku z powyższym projekt zmiany PZPWZ oraz Prognoza oddziaływania na środowisko zostały odpowiednio zmodyfikowane w ten sposób, że zadanie to zostało usunięte z dokumentów.

Natomiast kwestia realizacji działań związanych z „Modernizacją Odrzańskiej Drogi Wodnej (docelowo podnoszenie klasy żeglowności zgodnie z decyzjami Rządu) jest objęta odrębnym postępowaniem transgranicznym, prowadzonym dla „Programu Rozwoju Odrzańskie Drogi Wodnej”. Zapisy PZPWZ w tym kontekście pozostały niezmienione.

W wyniku przeprowadzonego za pośrednictwem Generalnego Dyrektora OŚ postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko oraz złożonych i opisanych powyżej wyjaśnień Kraje Związkowe: Meklemburgia-Pomorze Przednie (w dniu 19.12.2019 r.) i Brandenburgia (w dniu 27.02.2020 r.)

przekazały do GDOŚ informacje o braku dalszych uwag do projektu zmiany PZPWZ oraz, że oczekują na przekazanie uchwalonego dokumentu.

Mając na uwadze, że Strona narażona przyjęła wyjaśnienia Strony Polskiej, w sprawie oddziaływania realizacji niektórych zapisów zawartych w PZPWZ, postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko zostało zakończone. W związku z powyższym po rozpatrzeniu uwag i wniosków, zmodyfikowaniu odpowiednio projektu zmiany PZPWZ i Prognozy oddziaływania na środowisko, zakończeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, projekt PZPWZ został skierowany do uchwalenia przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego.

5. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji przyjętych postanowień w dokumencie (art. 55 ust. 5 ustawy OOŚ, Dz. U. z 2020 r., poz. 283, z późn. zm.).

Ocena skutków realizacji PZPWZ, zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2020 r. poz. 293), odbywa się co najmniej raz w czasie kadencji sejmiku, poprzez dokonanie przeglądu zmian w zagospodarowaniu przestrzennym województwa i opracowaniu raportu o jego stanie wraz z oceną realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Zakres raportu określa art. 39 ust. 3 i 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Monitoring służy określeniu stopnia realizacji zawartych w planie postanowień oraz zobrazowaniu zmian zachodzących w strukturze przestrzennej i zagospodarowaniu regionu, pozwalając jednocześnie na nadzór i korygowanie prowadzonych działań, jak i sformułowanie dalszych zaleceń i prognoz realizacji.

W celu osiągnięcia założonych celów polityki przestrzennej oraz pożądaných kierunków rozwoju województwa monitoring realizacji planu powinien być jednym z elementów szerszego systemu monitoringu rozwoju regionalnego i przestrzennego, uwzględniającego także zagadnienia pozostałych programów i strategii realizowanych przez województwo. W pierwszej kolejności należy dążyć do zintegrowania monitoringu strategii rozwoju województwa i monitoringu planu zagospodarowania przestrzennego, jako dokumentów stanowiących pierwszy szczebel w zachodniopomorskim modelu programowania rozwoju. Monitoring może obejmować zarówno stan, procesy, jak i realizację założeń obu dokumentów. Wskaźniki zastosowane do oceny realizacji założeń planu zagospodarowania przestrzennego winny wynikać z przyjętych celów szczegółowych i kierunków gospodarowania przestrzenią. Stosowane w systemie monitoringu wskaźniki powinny mieć charakter mierzalny i cechować się dostępnością danych dla ich opracowania z poziomu statystyki publicznej oraz danych gromadzonych w instytucjach administracji państwowej (wymóg współpracy międzyinstytucjonalnej). Analiza zmian powinna odnosić się w szczególności do wyznaczonych obszarów funkcjonalnych, pod kątem oceny wartości wskaźników, które posłużyły ich delimitacji. Pozwoli to obserwować efekty prowadzonych interwencji zarówno w zakresie zmian wewnątrz tych obszarów, jak i zmian zasięgu ich granic.

Obecnie gromadzeniem, przetwarzaniem i upowszechnianiem dostępnych danych z zakresu polityki przestrzennej województwa, w tym min. prowadzeniem badań i analiz strategicznych dotyczących aktualnej sytuacji zajmuje się Regionalne Obserwatorium Terytorialne we współpracy z wydziałami i jednostkami organizacyjnymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego. W tym zakresie Regionalne Biura Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego zobowiązane jest do przekazywania następujących danych:

- ukończonych i kompletnych planów, studiów, programów, analiz i publikacji wykonanych w Biurze we własnym zakresie i we współpracy z innymi jednostkami,
- bieżących informacji o stanie zagospodarowania przestrzennego (inwestycje rozpoczęte, w toku i zakończone, dane statystyczne, wskaźniki),
- informacji i opracowań systemu GIS (system informacji geograficznej) oraz
- innych materiałów, których zakres zostanie ustalony w wyniku rozwoju systemu monitoringu.

Przygotowywane analizy, raporty i mierniki będące elementem monitoringu regionalnego udostępniane są na stronie www.eRegion.wzp.pl

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA

Tomasz Sobieraj
WICEMARSZAŁEK

Stanowisko

Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego

w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej, przekazanych w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, dotyczących potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko Republiki Federalnej Niemiec zapisów projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego

- I. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa (dalej PZPW) zgodnie z art. 39 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm RP, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa. W polskim systemie planowania rozwoju PZPW jest jedynym dokumentem, który wykazuje w jednym miejscu wszystkie zamierzenia zapisane w różnych dokumentach, w tym w szczególności poziomu krajowego, ponadregionalnego i regionalnego, a w przypadku województw położonych przy granicy państwa również o zasięgu transgranicznym. A zatem dokument ten pełni rolę narzędzia koordynacji polityki przestrzennej (terytorializacji działań w przestrzeni województwa) poziomu krajowego, regionalnego i lokalnego.

Osiągnięcie celów polityki przestrzennej województwa, powinno być realizowane całym wachlarzem działań, dla których jak wskazano powyżej Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego (dalej PZPWZ) pełni rolę koordynacyjną. Możliwości prowadzenia polityki przestrzennej zależą od pozostających w dyspozycji samorządu województwa instrumentów. Narzędzia prowadzenia polityki przestrzennej podzielić można na bezpośrednie (prawne, w tym system planowania przestrzennego, inwestycje trwałe, gospodarka gruntami) oraz pośrednie (finansowe – stymulujące lub zachęcające do podejmowania działań, informacyjne, lobbying).

W PZPWZ w zakresie realizacji polityki przestrzennej województwa wskazano następujące narzędzia, które zostały przypisane do konkretnych działań służących realizacji celów polityki przestrzennej:

- 1. Planowanie przestrzenne** – jedno z narzędzi polityki przestrzennej polegające na przenoszeniu ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa na szczebel lokalny do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz odpowiednich zadań rządowych i samorządowych (wojewódzkich) do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planów rewitalizacji, a także do planów zagospodarowania przestrzennego obszarów funkcjonalnych. Narzędzie obejmuje również współpracę przy tworzeniu przez administrację rządową planów zagospodarowania obszarów morskich.

Z uwagi na możliwość lokalizacji inwestycji na podstawie ustaw specjalnych (tzw. „specustaw”), planowanie przestrzenne obejmuje również współpracę i opiniowanie decyzji wydawanych na podstawie tych ustaw.

2. **Zadania samorządowe** – inwestycje celu publicznego mające wskazaną konkretną lokalizację oraz zapewnione finansowanie przez zapisanie ich w programach wojewódzkich lub wieloletniej prognozie finansowej województwa. Zarząd województwa uzgadnia projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie tych zadań lub wprowadza te zadania na podstawie ustaleń planu województwa do planów miejscowych.
3. **Zadania rządowe** – inwestycje rządowe zapisane w dokumentach przyjętych przez organy władzy centralnej (sejm, rząd, minister), bądź jednostki im podległe.
4. **Inne inwestycje celu publicznego** – inne inwestycje realizujące cele publiczne o znaczeniu ponadlokalnym, nie będące zadaniami wojewódzkimi lub rządowymi, realizowane przez gminy, powiaty (lub ich grupy), operatorów infrastruktury technicznej, w tym w partnerstwie publiczno-prywatnym.

Zadania samorządowe, zadania rządowe i inne inwestycje celu publicznego wprowadza się do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z art. 15 ust. 3. pkt 4b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w trybie art. 17 i art. 44 tejże ustawy.

5. **Terytorializacja polityki rozwoju** – narzędzie polityki regionalnej, polegające na ukierunkowaniu działań na konkretne terytoria. Narzędzie to wykorzystywane będzie w formie wsparcia dla konkretnych obszarów, w tym obszarów funkcjonalnych. Takie postępowanie pozwoli wspierać obszary, w których dane działanie przyniesie największe efekty, jak również wyeliminować działania niepożądane w określonych obszarach.
6. **Lobbing** – działania decydentów, organów i instytucji samorządu województwa w politycznych organach sąsiednich samorządów, w organach państwa, państw ościennych bądź organach Unii Europejskiej, w celu uzyskania korzystnych dla rozwoju województwa rozstrzygnięć prawnych, organizacyjnych i finansowych, polegających np. na lokalizacji lub kontynuacji określonych inwestycji, decyzji czy przedsięwzięć; działanie to obejmować może przedstawianie politykom i organom decyzyjnym dobrze umotywowanych racji województwa, racji stanu, korzyści ekonomicznych dla budżetu państwa, pozytywnych skutków społecznych itp.
7. **Działania programowe** – programy/inicjatywy nakierowane na rozwiązywanie konkretnych problemów, integrujące działania różnych partnerów, w oparciu o środki z różnych dostępnych źródeł.

Podsumowując punkt I. należy podkreślić, iż zgodnie z art. 39 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, samorząd województwa jest zobowiązany do uwzględniania w PZPW zamierzeń formułowanych na poziomie krajowym (w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra), co do których, zgodnie z obowiązującym prawem są lub będą prowadzone odrębne postępowania w sprawie oceny ich oddziaływania na środowisko, w tym w ujęciu transgranicznym, jeśli zostanie stwierdzone znaczące oddziaływanie na terytorium państwa sąsiedniego.

W ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany PZPWZ Strona Niemiecka wniosła uwagi. Zarząd WZ rozpatrzył uwagi oraz przyjął propozycję sposobu ich rozpatrzenia.

Zestawienie uwag wraz z komentarzem Strony Polskiej i propozycją rozstrzygnięcia w sprawie sposobu ich rozpatrzenia zawiera załącznik do niniejszego stanowiska.

- II.** W odniesieniu do najważniejszych kwestii poruszonych w uwagach Strony Niemieckiej, a dotyczących:
- A.** roli planu i rangi zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
 - B.** modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej (ODW),
 - C.** przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrze,
- poniżej przedstawiono szerszy komentarz uzasadniający zapisy PZPWZ w tym kontekście.

A. Komentarz dotyczący roli planu i rangi zapisów planu zagospodarowania przestrzennego województwa

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wskazuje zespół działań podejmowanych w celu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej o charakterze regionalnym.

Zarząd województwa, zgodnie z nadanymi ustawowo kompetencjami, **uzgadnia** projekty studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (art. 11 pkt 5 i art. 17 pkt 6 lit. b ustawy), **stwierdzając ich zgodność z ustaleniami PZPW**. Uzgodnieniu podlega również sposób wprowadzenia ustaleń dotyczących realizacji inwestycji celu publicznego do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Analogicznie wojewoda **uzgadnia** projekty studiów i planów **w zakresie zgodności z ustaleniami programów poziomu krajowego**, służących realizacji celów publicznych o znaczeniu krajowym. **PZPW z mocy ustawy musi więc zawierać ustalenia powyższych programów**, co potwierdza stosownym uzgodnieniem właściwy minister (obecnie Minister Inwestycji i Rozwoju) stwierdzając zgodność projektu PZPW z obowiązującymi dokumentami rządowymi, w tym z *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030* (M.P. z 2012 r., poz. 252) i programami zawierającymi zadania rządowe.

Opisane powyżej formuły zapisów omawianego dokumentu wyczerpują ustawowy obowiązek treści ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Nie ma natomiast bezwzględnego obowiązku wprowadzania do dokumentów planistycznych poziomu lokalnego **zaleceń PZPWZ**, choć powinny być one brane pod uwagę i rozważane przez samorządy lokalne jako zasady wyrażające kierunki polityki przestrzennej województwa. Są one informacją, że działania gmin sprzeczne z zaleceniami są również sprzeczne z polityką województwa i jako takie nie będą przez województwo wspierane.

Projekty i rekomendacje stanowią zaś całkowicie odrębną kategorię działań zapisanych w PZPWZ, o charakterze zdecydowanie inspirującym, a nie wdrażającym. Nie są więc częścią stanowiącą planu.

Rekomendacje stanowią formę stanowiska województwa kierowanego do innych instytucji, których realizacja wykracza poza kompetencje samorządu wojewódzkiego. Nie stanowią one rozstrzygnięć planistycznych, ani tym bardziej projektowych, a kierowane są do instytucji i organów administracji rządowej i samorządowej kompetentnych do ich inicjacji i wdrażania.

Wszystkie działania z grupy **projekty** zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa.

Dlatego też Prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzona do projektu PZPWZ, w sposób syntetyczny odnosi się do kategorii **projektów i rekomendacji**. Prognoza analizuje treści planu w zakresie możliwego znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym w kontekście transgranicznym, stosownie do skali przestrzennej, szczegółowości opracowania oraz stosownie do stanu aktualnej wiedzy.

Przepis art. 39 ust. 5 nakłada na organy samorządu województwa obowiązek wpisania do planu zagospodarowania przestrzennego województwa inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

(regionalnym albo krajowym), jeśli te zostały przyjęte przez właściwe organy poprzez ich przyjęcie w przewidzianych przez prawo formach. Istnieje więc obowiązek umieszczenia inwestycji celu publicznego, jeśli te zostały zamieszczone w programach sporządzanych przez naczelne i centralne organy administracji rządowej (ministrów i kierowników urzędów centralnych), zawierających zadania rządowe o charakterze krajowym.¹

Zadania rządowe wpisane do projektu planu są często przedsięwzięciami o wciąż nie ustalonych konkretnie rozwiązaniach (np. Odrzańska Droga Wodna, Przywrócenie wartości przyrodniczych na Międzyodrzu) i jako zadanie obejmują w sobie zbadanie możliwych wariantów, przeprowadzenie analiz, przeprowadzenie badań przyrodniczych, przeprowadzenie konsultacji, a także przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, w tym oceny transgranicznej. W powyższym kontekście PZPW jest dokumentem zbyt ogólnym. Uwzględnia się w nim dużo inwestycji wynikających z przyjętych dokumentów rządowych i samorządowych, które zgodnie z obecnym stanem wiedzy nie są skonkretyzowane. W projekcie PZPWZ wskazano ok. 200 inwestycji celu publicznego. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa nie ustala lokalizacji tych inwestycji, wyboru wariantu, ani nie decyduje o sposobie ich realizacji. Powoduje to, że nie ma możliwości dokładnej analizy każdej inwestycji w sposób konkretny. Dlatego Plan i prognoza oddziaływania na środowisko sporządzone są zgodnie z aktualnym stanem wiedzy o tych inwestycjach. Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko -niemieckich.

B. Komentarz dotyczący modernizacji Odrzańskiej Drogi Wodnej

W zakresie działań wskazanych w projekcie zmiany PZPWZ w Celu VIII. *Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności transportowej oraz sprawności systemu transportowego* w Kierunku 6. *Poprawa żeglowności na Odrze*, wskazano ustalenie 1. *Modernizacja Odrzańskiej Drogi Wodnej* (docelowo podnoszenie klasy żeglowności zgodnie z decyzjami Rządu RP), wskazano również, że jest to zadanie rządowe.

Realizacja tych zadań wykracza poza kompetencje samorządu województwa, procedury oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć będą prowadzone na etapie ich przygotowania przez właściwe organy i instytucje poziomu krajowego. Z mocy obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, rezultaty przeprowadzonych procedur będą uwzględniane w kolejnych zmianach Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego.

Zapisy projektu zmiany PZPWZ nie podważają „Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko – niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi)”.

¹ Bąkowski Tomasz . Komentarz do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zakamycze 2004

Dnia 23 stycznia 2017 r. Prezydent RP podpisał ustawę o ratyfikacji Europejskiego Porozumienia w Sprawie Głównych Śródlądowych Dróg Wodnych o Znaczeniu Międzynarodowym (AGN). Umowa obejmuje między innymi Drogę wodną E30 – przebiegającą Odrzańską Drogą Wodną, łączącą Morze Bałtyckie w Świnoujściu z Dunajem w Bratysławie.

Porozumienie AGN wskazuje również dwanaście polskich portów śródlądowych o międzynarodowym znaczeniu zlokalizowanych w dziesięciu miastach, w tym przy E30: Świnoujście, Szczecin, Kostrzyn, Wrocław, Koźle, Gliwice.

W uzasadnieniu do ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym (AGN), sporządzonego w Genewie dnia 19 stycznia 1996 r. zapisano:

*„Skutki przyjęcia Porozumienia AGN obejmą przede wszystkim zacieśnienie współpracy w szczególności z Republiką Czeską i Słowacją w stosunkach dwustronnych i w ramach Grupy Wyszehradzkiej. **Polska, jako strona umowy AGN, prowadzić będzie z Republiką Federalną Niemiec dialog dotyczący przystosowania granicznego odcinka Odrzańskiej Drogi Wodnej do co najmniej IV klasy żeglowności.** Polska zaproponuje stronom zaangażowanym w rozwój Odrzańskiej Drogi Wodnej powołanie Międzynarodowej Komisji Odrzańskiej na wzór funkcjonujących obecnie Centralnej Komisji Żeglugi na Renie i Komisji Żeglugi po Dunaju. W tym zakresie przewiduje się ścisłą współpracę z Republiką Czeską, Republiką Słowacką, a także z Republiką Federalną Niemiec w kontekście europejskich korytarzy transportowych.”*

Uchwała nr 79 Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia „Założeń do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016–2020 z perspektywą do roku 2030” (Monitor Polski z dnia 22 lipca 2016 r. poz.711) wskazuje, że:

Zakres zadań inwestycyjnych na polskich drogach wodnych powinien obejmować:

W perspektywie długoterminowej:

1. Przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va, wraz z budową na terytorium Polski odcinka Kanału Odra – Dunaj oraz budową Kanału Śląskiego.

Wskazuje się również: Szczegółowy zakres zadań inwestycyjnych na Odrzańskiej Drodze Wodnej:

W perspektywie krótkoterminowej:

5. Na odcinku granicznym:

a. rozpocząć rozmowy w zakresie kanalizacji Odry granicznej. Przystąpić do renegocjowania istniejącej umowy międzyrządowej o elementy związane z kanalizacją i uzgodnić wspólną koncepcję przeprowadzenia kanalizacji Odry granicznej,

b. rozpocząć i przeprowadzić działania modernizacyjno-naprawcze istniejącej zabudowy regulacyjnej, zgodnie z ustaloną ze Stroną Niemiecką koncepcją regulacji cieku Odry granicznej w miejscach najbardziej limitujących,

c. wdrożyć zharmonizowane usługi informacji rzecznej (RIS) na granicznym odcinku Odry.

W perspektywie długoterminowej:

5. Na Odrze granicznej, w zależności od wyników negocjacji ze Stroną Niemiecką:

a. rozpocząć kanalizację zgodnie z ustaloną koncepcją i harmonogramem, dostosowując się do prac na odcinku krajowym poprzez selektywną rozbudowę odcinka granicznego w celu sukcesywnej poprawy warunków żeglugowych,

b. realizować dalsze prace modernizacyjne zabudowy regulacyjnej, wsparte bagrowaniami poniżej ostatniego stopnia wodnego w kierunku Szczecina (wraz z jeziorem Dąbie).

6. Przebudować mosty, dostosowując ich przęsła żeglugowe do wymogów Va klasy drogi wodnej."

W podsumowaniu dokumentu stwierdza się:

W celu realizacji Założeń do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016– 2020 z perspektywą do roku 2030 Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej opracuje koncepcje oraz studia wykonalności dla poszczególnych śródlądowych dróg wodnych oraz brakujących połączeń. Dokumenty te będą procedowane zgodnie z wymogami prawnymi, w tym zostaną poddane strategicznym ocenom oddziaływania na środowisko.

Powyższe warunki realizacji tych założeń zostały również uwzględnione w zapisach Prognozy oddziaływania na środowisko do PZPWZ.

Podstawę realizacji działań rządu stanowią przepisy ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (art. 42 i 42 a) oraz ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (art. 193).

Zgodnie w przywołanych przepisami z dniem 1 stycznia 2018 r. Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej został zobowiązany do opracowania planu lub programu rozwoju śródlądowych dróg wodnych o szczególnym znaczeniu transportowym, kierując się potrzebą zapewnienia warunków do zrównoważonego rozwoju systemu transportowego kraju. Harmonogram prac przewiduje opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Rozwoju Odrzańskiej Drogi Wodnej i przeprowadzenie procesu konsultacji społecznych.

Wybór wariantu realizacji zadania należy do kompetencji Rządu RP. Przeprowadzenie działań będzie wymagało przeprowadzenia przez Rząd RP konsultacji ze Stroną Niemiecką, w tym wykonania szczegółowej transgranicznej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przyjętych rozwiązań, które na obecnym etapie nie są znane.

Jak wspomniano w podsumowaniu pkt I. Stanowiska Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego samorząd województwa jest zobowiązany do umieszczenia w PZPW inwestycji celu publicznego, które zostały ustalone w dokumentach przyjętych przez m.in. Sejm RP, Radę Ministrów.

Jednakże, co jednoznacznie wynika z treści przyjętych dokumentów, Rząd i Sejm RP jest świadomy, że wprowadzenie w życie tych zapisów wymagać będzie negocjacji ze Stroną Niemiecką, w tym renegocjacji umowy międzyrządowej, a także przeprowadzenia stosownych procedur oceny oddziaływania na środowisko, w tym w kontekście transgranicznym dla planowanych przedsięwzięć.

C. Komentarz dotyczący zadania dotyczącego przywrócenia wartości przyrodniczych i retencyjnych na Międzyodrzu.

Zapisy dotyczące realizacji zadania na Międzyodrzu zostały usunięte z projektu PZPWZ po otrzymaniu informacji od Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o odstąpieniu od realizacji projektu.

Zapisy projektu zmiany PZPWZ znajdowały się w Celu IX. *Rozbudowa infrastruktury technicznej, poprawa gospodarki wodno-ściekowej, rozwój energetyki wykorzystującej odnawialne źródła energii i zwiększenie dostępności cyfrowej*, Kierunek 9: *Zahamowanie wzrostu i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego* ustalenie 5./.../, ujęte również w części planu dotyczącej miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Zapisy wskazywały, że projekt polegający na realizacji działań zmierzających do przywrócenia walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza, realizowany jest przez stronę rządową.

Przywrócenie walorów przyrodniczych Doliny Dolnej Odry

Należy przy tym zauważyć, że badania prowadzone na terenie Międzyodrza wskazują na znaczącą redukcję, w ostatnich latach, populacji gatunków chronionych, w tym gatunków wymienianych w dyrektywie ptasiej. Przyczyną jest zmniejszanie się powierzchni lub utrata siedlisk żerowania, gniazdowania lub miejsc wykorzystywanych podczas przelotów przez chronione gatunki ptaków. Związane jest to z sukcesją trzciny i łoży w miejsce łąk turzycowych. Ponadto obserwowane jest zmniejszanie powierzchni, wypływanie i lądowanie starorzeczy na Międzyodrzu, które są siedliskiem chronionym na podstawie dyrektywy siedliskowej. Wypływanie się kanałów Międzyodrza jest też uznane za zagrożenie dla populacji Rybitwy Czarnej. Z tego powodu wyraźnie widać, że zaniechanie działalności rolniczej na terenie Międzyodrza nie sprzyja ochronie przyrody, w tym siedlisk i gatunków będących przedmiotem ochrony sieci obszarów Natura 2000 – zarówno siedliskowej jak i ptasiej. Zanikanie starorzeczy i kanałów uniemożliwia również przemieszczanie się drogą wodną. Braku możliwości przemieszczania się pieszo i na rowerze (co spowodowane jest nieprzejezdnością dróg na wałach i brakiem mostów na śluzach), w zasadzie likwiduje potencjał turystyczny obszaru.

Wśród siedlisk chronionych dyrektywą siedliskową na terenie Międzyodrza występują starorzecza.

Siedlisko	Cele działań ochronnych
3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Utrzymanie powierzchni siedliska na dotychczasowym poziomie i nie pogorszonego stanu ochrony siedliska (przynajmniej U1)(...) W przypadku starorzeczy - poprzez utrzymanie lub odtworzenie powiązań hydrologicznych z rzeką.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2017 r. zmieniające zarządzenie z 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Odry PLB320003 wskazuje, że wśród gatunków chronionych z dyrektywy ptasiej występują tu między innymi:

Przedmiot ochrony	Zagrożenia
A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i>	zanik odpowiednich biotopów stanowiących siedliska żerowania i gniazdowania - głównie łąk turzycowych na Międzyodrzu;
A197 Rybitwa czarna <i>Chlidonias niger</i>	zmniejszenie się areału lub utratę siedlisk żerowania i lęgów wskutek zmian siedliskowych na Międzyodrzu – wypływanie się kanałów (np. z powodu inwazji osoki aloesowatej);
A036 Łabędź niemy <i>Cygnus olor</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A039 Gęś zbożowa <i>Anser fabalis</i> A041 Gęś białoczelna <i>Anser albifrons</i> A043 Gęgawa <i>Anser anser</i> A050 Świstun <i>Anas penelope</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> A053 Krzyżówka <i>Anas platyrhynchos</i> A061 Czernica <i>Aythya fuligula</i> A070 Nurogęś <i>Mergus merganser</i> A125 Łyska <i>Fulica atra</i> A054 Rożeniec <i>Anas acuta</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i> A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	zmniejszenie się areału lub utratę siedlisk żerowania i lęgów lub siedliska wykorzystywanego podczas przelotów - zalewanych łąk na Międzyodrzu- poprzez sukcesję wtórną łąki i trzcin

Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych	Działania
A294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i>	odtworzenie i utrzymanie dawnych siedlisk (łąkowych i pastwiskowych) gatunku, głównie na Międzyodrzu	Podjęcie działań zmierzających do odtwarzania i utrzymania siedlisk łąkowych pastwiskowych na wybranych obszarach Międzyodrza.
A119 Kropiatka <i>Porzana porzana</i> A122 Derkacz <i>Crex crex</i> A 294 Wodniczka <i>Acrocephalus paludicola</i> A142 Czajka <i>Vanellus vanellus</i> A038 Łabędź krzykliwy <i>Cygnus cygnus</i> A050 Świstun <i>Anas penelope</i> A051 Krakwa <i>Anas strepera</i> A054 Rożeniec <i>Anas acuta</i>	działania zmierzające do odtworzenia ekstensywnej gospodarki na wybranych dawnych użytkach zielonych na Międzyodrzu	Działanie obligatoryjne: Użytkować kośnie lub/i pastwiskowo.

Czynna ochrona siedlisk i gatunków wymaga podjęcia działań w celu ochrony siedlisk i gatunków. Zarastanie i lądowanie kanałów przy braku możliwości dostępu drogą lądową (w wyniku braku możliwości przejechania mostami na śluzach oraz złego stanu dróg na wałach) uniemożliwia podjęcie działań polegających na koszeniu lub wypasie. Warto zauważyć, że na terenie niemieckiego Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry istnieje swobodny dojazd dla maszyn rolniczych na większość łąk i pastwisk, dzięki czemu prowadzona jest tam gospodarka rolna. Osiągnięcie celów działań ochronnych wymaga umożliwienia dotarcia do poszczególnych obszarów Międzyodrza – co obecnie nie jest możliwe ani drogą lądową, ani wodną. Umożliwi to prowadzenie prac przy wykaszaniu łąk oraz transport skoszonej biomasy poza teren Międzyodrza. Bezspornie działania ochronne po stronie polskiej miałyby korzystny wpływ na przyrodę całej Doliny Dolnej Odry, w tym obszarze niemieckiego Parku Narodowego.

Międzyodrze traci potencjał turystyczny, zarastanie kanałów uniemożliwia przepłynięcie kajakiem, a brak możliwości przejścia i przejechania po wałach wyklucza teren z turystyki pieszej i rowerowej. Celem projektu

miało być m.in. wskazanie kilku szlaków, które bez narażania przyrody mogłyby być udostępnione dla selektywnej turystyki. Pozytywnie opiniowane przez Park Narodowy Doliny Dolnej Odry zwiększenie atrakcyjności turystycznej, niestety nie będzie mogło mieć miejsca, jeżeli procesy sukcesji roślinności i łądowania starorzeczy zachodzące na Międzyodrzu nie zostaną przynajmniej częściowo zatrzymane, a dostępność piesza i rowerowa nadal będzie niemożliwa.

Należy również podkreślić, że projekt PZPWZ nie wskazywał jakie prace należy konkretnie przeprowadzić, odnosząc się jedynie do wskazania, że będzie to wariant najkorzystniejszy dla środowiska. Wariant ten musi być wypracowany w wyniku analiz. Bezsprzeczny jednak jest fakt, że różnorodność biologiczna wymaga czynnej ochrony i częściowego przywrócenia działalności człowieka. W ten sam sposób, użytkowane są tereny po stronie niemieckiej, w Parku Narodowym Dolina Dolnej Odry.

Jak wspomniano na wstępie Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie odstąpiło od realizacji projektu w ramach poprawy bezpieczeństwa powodziowego. Realizacja projektu i zwiększenie retencji byłoby niewspółmiernie małe do poniesionych nakładów i strat w środowisku. Jednakże, zgodnie z ocenami ekspertów, działania na Międzyodrzu na rzecz poprawy walorów przyrodniczych są niezbędne. Pozostawienie obszaru bez ingerencji człowieka będzie skutkować dalszym ograniczaniem bioróżnorodności, zdolności retencyjnych obszaru i likwidacją potencjału turystycznego.

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Olgiard Geblewicz

Szczecin, 17 września 2019 r.

**Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego
w sprawie rozpatrzenia uwag Strony Niemieckiej, przekazanych w ramach prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
dotyczących potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko Republiki Federalnej Niemiec zapisów
projektu zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego**

Zestawienie uwag i wniosków wraz z komentarzem i rozstrzygnięciem w sprawie sposobu rozpatrzenia.

Lp.	Wnoszący uwagi		Treść uwag	Odniesienie do uwag/sposób rozpatrzenia
	Nazwa jednostki	Adres jednostki		
1	2	3	4	5
1.	Regionalny Związek Planistyczny Uckermark – Barnim Regionalne Biuro Planistyczne	Paul-Wunderlich-Haus Am Markt 1 16225 Eberswalde	Stanowisko podmiotu publicznego – brak zastrzeżeń. Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Nie wniesiono uwag Przyjęto do uwzględnienia
2.	Biuro Krajowe Uznanych Związków Ochrony Przyrody S.C. <u>pismo adresowane do:</u> Andrea Schmidt Ministerstwo Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgia Wydział 5 Środowiska, Ochrony Klimatycznej, Zrównoważonego Rozwoju Henning-von-Treskow-Strasse 2-13 (budynek S) 14467 Poczdam	Lindenstraße 34 14467 Poczdam	Uwagi skierowane do Ministerstwo Rozwoju Wsi, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgia nie zostały potwierdzone w stanowisku ministerstwa. W zakresie prac modernizacyjnych na Odrze Granicznej 2.8. Cel VIII (wyciąg str. 45, wyciąg prognoza str. 16-17) 2.9. Cel IX (wyciąg str. 53 i dalsze, wyciąg prognoza, str. 22-23) 3.4. Cel XIV (wyciąg str. 63 i dalsze, wyciąg prognoza str. 26-27) 4.5. Cel XIX (wyciąg str. 71-72, wyciąg prognoza str. 67-68) 4.7. Cel XXI (wyciąg str. 76-77) 5.1. Tabela (wyciąg str. 85-86) Nie podziela się opinii w zakresie ustaleń dot. Modernizacji drogi wodnej Odry (podwyższenie klasy żeglowności), połączonych z pracami modernizacyjnymi na Odrze Granicznej i in. w celu rzekomego zagwarantowania możliwości łamania lodu zimą oraz nie uznaje się ich za prowadzące do postawionego celu. „Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Federalnej Niemiec o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu polsko – niemieckim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu i żeglugi)” przewiduje usunięcie tzw. Słabych punktów, ale nie rozbudowę Odry do klasy dróg wodnych „IV” lub nawet „Va” (zgodnie z tabelą „Wyciąg z projektu PZPWZ: Cele i perspektywy polityki rozwoju przestrzennego” nr 24 „ Remont i modernizacja pozostałych budowli regulacyjnych na Odrze Granicznej”, w: wyciąg tekst, str.85-86). Ekspertyza „Skuteczność planowanego polderu zalewowego Międzyodrza i koncepcja regulacji nurtu w celu ochrony przeciwpowodziowej Dolnej Odry” Biura Inżynierskiego Gerstgraser z dn. 05.03. 2018 – nie przewiduje konieczności przebudowy Międzyodrza do sterowanego polderu zalewowego i rozbudowy/modernizacji Odry na cele łamania lodu.	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A i B.

		Dotychczas nie udokumentowano prawidłowo zapotrzebowania na pogłębienie lub rozbudowę Odry Granicznej w celu zastosowania łodołamaczy. Nie dokonano sprawdzenia alternatywnych rozwiązań, które wskazywałyby inne metody przeciwpowodziowe. Ochrona przygranicznej bioróżnorodności: Puchacz - 4.5 Cel XIX – rozwój sieci dróg rowerowych nie może mieć wpływu na lokalną populację puchacza, w okolicy starego mostu kolejowego Siekierki/Neurüdnitz.	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. W ramach realizacji przedsięwzięcia podjęto działania minimalizujące negatywny wpływ inwestycji na gatunek puchacza. Zamontowano kilka platform łęgowych (bezpośrednio w Dolinie Odry oraz na bliskim skraju lasu graniczącym z kompleksem stawów rybnych. Prowadzony jest też stały monitoring. Ustalono szczegółowy harmonogram monitoringu poinwestycyjnego. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w Postanowieniu z dnia 3.10.2016 r. ocenił że „rozwiązania przyjęte przez inwestora wydają się być optymalne”, oraz że biorąc pod uwagę „zastosowanie rozwiązań minimalizujących wpływ inwestycji na przedmiot ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem gatunku puchacza, prawdopodobnie realizacja planowanej inwestycji nie będzie stanowić zagrożenia dla obszarów Natura 2000.”
		Wodniczka: 2.9 Cel IX, kierunek 9; 4.7 Cel XXI, kierunek 3 – modernizacja istniejącej i funkcjonującej przepompowni w Krajniku stwarza niebezpieczeństwo większego odwodnienia mokradeł polderu marwickiego. Odwodnienie stanowi zagrożenie dla ostatniej istniejącej „metapopulacji wzdłuż Odry” wodniczki.	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Zagwarantowanie ochrony wodniczki musi być zapewnione i jest realizowane m.in. przez ustalenia Planu Ochrony dla Obszaru Natura 2000 PLB320003. Konieczne jest też przywrócenie użytkowania rolnego na łąkach obecnie nieużytkowanych. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C. Plan w tym zakresie wskazuje w Celu II. Kierunek 8. Zachowanie różnorodności biologicznej i rozwój systemu obszarów chronionych oraz integrację z systemami pozaregionalnymi, a w nim min. Zalecenie 8. „zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków na terenach podmokłych, w dolinach rzecznych, zbiornikach wodnych oraz strefie przybrzeżnej i na terenach zmeliorowanych w stanie niepogorszonym. Działania ochronne dla obszarów Natura 2000 jak również utrzymanie urządzeń melioracyjnych pozostaje w gestii administracji rządowej.
		Modernizacja linii kolejowej 409 Berlin – Passow – Szczecin 3.4 Cel XIV, kierunek 1, 2, 5 i dalsze. Z punktu widzenia polityki środowiskowej popiera się modernizację linii kolejowej 409 Berlin - Passow – Szczecin (budowa drugiego toru i elektryfikacja)	Nie wniesiono uwag
		Brak lokalizacji elektrowni jądrowej. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PZPWZ, wyciąg str. 8 Popiera się stanowisko, zgodnie z którym nowy projekt PZPWZ nie przewiduje już	Nie wniesiono uwag

			proponycji lokalizacji elektrowni jądrowej na terenie WZ	
			Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Przyjęto do uwzględnienia
3.	Krajowy Urząd Budowy dróg i Komunikacji M-V	Krakower Chaussee 2a 18273 Güstrow/Klueß	Brak zastrzeżeń, stanowisko odnosi się do. autostrady federalnej nr 11 (E28).	Nie wniesiono uwag
4.	Starostwo Powiatowe Barnim	Paul-Wunderlich-Haus Am Markt 1 16225 Eberswalde	Powiat Barnim wyraża zadowolenie z usunięcia zapisów w projekcie PZPWZ dotyczących lokalizacji elektrowni jądrowej na terenie województwa zachodniopomorskiego Ze strony Niższego Urzędu Ochrony Przyrody – brak uwag Skutki projektu PZPWZ nie dotyczą bezpośrednio powiatu Barnim.	Nie wniesiono uwag
			Prośba o zapewnienie możliwości dalszego uczestnictwa w ramach procedury PZPWZ.	Przyjęto do uwzględnienia
5.	Regionalny Związek Planistyczny Oderland - Spree	Berliner Straße 30 15848 Beeskow	Ustalenia zawarte w projekcie PZPWZ nie dotyczą zakresu spraw Regionalnego Związku Planistycznego. - zaleca się nadanie odpowiedniego (ponadregionalne połączenie drogowe) znaczenia drodze wojewódzkiej DW124 na odcinku do Osinowa Dolnego	Nie wniesiono uwag
			- działania z celu I Kierunek 2 będą w pełnym zakresie wspierane przez Związek Planowania Przestrzennego	Nie wniesiono uwag
			- Euroregion Pro Europa Viadrina we współpracy z Regionalnym Związkiem Planistycznym i województwem lubuskim w 2017 roku przeprowadziły transgraniczną analizę ruchu osób dojeżdżających, ponieważ działania zawarte w Celu 5 Kierunek 2 Działanie 2 dąży do realizacji podobnego celu – właściwe byłoby wzmocnienie niemiecko – polskiej współpracy na poziomie regionalnym	Nie wniesiono uwag
			- prośba o zapewnienie uczestnictwa Regionalnego Związku Planistycznego Oderland-Spree w dalszej procedurze przyjęcia projektu zmiany PZPWZ	Przyjęto do uwzględnienia
6.	Generalna Dyrekcja Dróg Wodnych i Żeglugi Oddział w Aurich	Schloßplatz 9 26603 Aurich	Działania i przedsięwzięcia przewidziane w projekcie PZPWZ muszą odpowiadać działaniom zawartym i ustalonym w „Umowie pomiędzy rządem Republiki Federalnej Niemiec a rządem Rzeczypospolitej Polskiej (z dn. 27.04.2015) o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim (ochrona przeciwpowodziowa, warunki przepływu o żeglugi)” - przy uwzględnieniu w/w założeń nie istnieją żadne zasadnicze zastrzeżenia dot. Projektu zmiany PZPWZ - w zakresie Odry Zachodniej granica niemiecko – polska przebiega przez środek osi doliny rzeki, ze względu na skalę mapy nie może zostać to odpowiednio przedstawione na mapach, to w części tekstowej należy zawrzeć wypowiedź dot. położenia granicy niemiecko – polskiej, np. w rejonie Parku Narodowego Dolnej Odry - na str. 37 zawarta jest wypowiedź „wymagane dopasowanie drogi wodnej Odry do parametrów klasy żeglowności IV, która wynika z ratyfikacji Europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych o międzynarodowym znaczeniu (AGN)” – porozumienie nie zostało ratyfikowane przez stronę niemiecką	W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A

			- strona niemiecka przewiduje wyłącznie realizację działań wymienionych w zawartej pomiędzy rządem RFN a rządem RP umowie o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim - strona niemiecka nie dąży do dopasowania Odry do parametrów, zdefiniowanych dla klasy dróg wodnych IV w zakresie dostępnych głębokości torów wodnych i wysokości przejazdów pod mostami - na str. 45 w ustępie „Kierunek 6 Poprawa żeglowności Odry” – zawarta jest podobna wypowiedź: „1. Modernizacja drogi wodnej Odry (podwyższenie klasy żeglowności)” – strona niemiecka nie dąży do zmiany klasy drogi wodnej na klasę wyższą - na str.84 pod numerami 21) do 24) wymienione są projekty, które są zgodne z ustaleniami dot. Umowy pomiędzy rządem RFN a rządem RP o wspólnej poprawie sytuacji na drogach wodnych na pograniczu niemiecko – polskim/ jednak sformułowany w pkt 24) długoterminowy cel polegający na dopasowaniu Odry do parametrów klasy drogi wodnej Va, nie został uwzględniony na forum międzynarodowym – nie jest on sformułowany dla strony niemieckiej Prośba o zapewnienie uczestnictwa w dalszej procedurze przyjęcia projektu zmiany PZPWZ	Przyjęto do uwzględnienia
7.	Starostwo Powiatowe Uckermark Wydział Turystyki i Wspierania Planowania Regionalnego	Karl-Marx-Str.1 17291 Prenzlau	Niższy Urząd Ochrony Środowiska – UNB – nie jest właściwym urzędem ochrony środowiska/ Uwagi: - str. 37/38 w punkcie „Żegluga śródlądowa” zawarta jest rozbudowa drogi wodnej Odry dla statków klasy IV, brakuje informacji czy jest to związane ze skutkami i ograniczeniami dla Parku Narodowego „Dolny Dolnej Odry” po stronie niemieckiej - str. 77, punkt 4.7. tabela punkt 7 wymienione jest przywrócenie wartości przyrodniczych Doliny Dolnej Odry. W tym celu planuje się remont 32 budowli hydrotechnicznych oraz udrożnienie kanałów i rowów na długości 20km. Nie wskazano jakie wartości przyrodnicze mają zostać dzięki temu przywrócone. Niewątpliwie chodzi tutaj o intensyfikację użytkowania „obszarów dzikiej przyrody”, które powstały na terenie Dolny Dolnej Odry na skutek II wojny światowej. Brakuje tutaj informacji czy jest to związane ze skutkami i ograniczeniami dla Parku Narodowego „Doliny Dolnej Odry” po stronie niemieckiej Niższy Urząd ds. Wód – UWB: - 2.9. cel IX tiret 9 dot. stwierdzenia 1, 2. I 7 Przy realizacji działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej należy zagwarantować nieprzerwaną ochronę przeciwpowodziową, poszczególne działania należy uzgodnić z właściwymi władzami - 3.4. cel XIV tiret I, dot. stwierdzenia 5 Przy modernizacji drogi wodnej Odry należy uzgodnić z właściwymi władzami działania budowlane, które spowodują zmianę sposobu przepływu Odry, nie mogą powstać żadne szkody w wałach przeciwpowodziowych i towarzyszących im budowlach, ochrona przeciwpowodziowa nie może zostać ograniczona	Nie wniesiono uwag W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część B W wyniku rozpatrzenia uwag nie wprowadzono zmian do projektu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A
8.	Federalny Urząd Morski i Hydrograficzny	Bernhard – Nocht – Str.78 20359 Hamburg	Prośba o przedłużenie terminu na odpowiedź – do końca następnego tygodnia.	Nie wniesiono uwag
9.	Regionalny Związek Planistyczny Pomorze	Am Gorzberg, Haus 8	- cele polityki planowania przestrzennego zawarte w projekcie zmiany PZPWZ jak np. wzmocnienie stosunków zewnętrznych województwa, ochrona i rozwój środowiska	Nie wniesiono uwag

	Przednie	17489 Greifswald	naturalnego, ochrona dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego, rozwój infrastruktury społecznej, wzrost i rozwój gospodarczy lub poprawa wewnętrznych i zewnętrznych połączeń komunikacyjnych – są zrozumiałe i popierane. - należy wspólnie określić jakie formy współpracy pomiędzy stroną niemiecką a stroną polską mogłyby przyczynić się do owocnego rozwoju sąsiadujących ze sobą regionów. Dotyczy to obszarów takich jak sieć dróg turystycznych lub prywatny ruch osobowy. W tym kontekście bardzo pozytywnie ocenia się przewidziany rozwój transgranicznego przestrzennego systemu informacyjnego. - dla regionu planistycznego Pomorza Przedniego duże znaczenie ma dalszy rozwój transgranicznego regionu metropolitalnego Szczecina. Sformułowane w związku z tym wytyczne i zalecenia tworzą podstawę prowadzenia dalszej współpracy. Pomorze Przednie oczekuje, że z metropolii Szczecina oddziaływać będą pozytywne impulsy na stronę niemiecką i wspierany będzie ogólny rozwój gospodarczy. - należy podkreślić w jakich strukturach region metropolitalny ma być w przyszłości rozwijany, w tym celu nieodłączna jest współpraca niemiecko - polska - proponuje się nie zamykać zachodniej granicy regionu metropolitalnego wzdłuż granicy państwowej – pozostawić ją na mapie otwartą - pod względem rozbudowy transgranicznej struktury komunikacyjnej powinny zostać dokonane ściśle uzgodnienia pomiędzy sąsiadującymi ze sobą regionami W szczególności pod względem stworzenia stałego połączenia drogowego pomiędzy wyspami Uznam i Wolin w Świnoujściu sensowna jest wspólna dyskusja na temat wynikających z niego wpływów na stronę niemiecką. - popiera się zalecenia dot. poprawy południowego połączenia komunikacyjnego wyspy Uznam, może to nastąpić poprzez rekonstrukcję połączenia kolejowego pomiędzy Świnoujściem a Berlinem przez Ducherow, jak i poprzez ulepszone połączenie drogowe. Zaleca się wsparcie celu do którego dąży strona niemiecka - polegającego na wznowieniu ruchu drogowego na tej relacji.	
10.	Wspólny Departament Planowania Przestrzennego krajów związkowych Berlina i Brandenburgii	Henning-von-Tresckow-Straße 2-8 14467 Potsdam	<u>Z zadowoleniem przyjmujemy następujące aspekty projektu PZPWZ:</u> - modernizacja linii kolejowej 409 Berlin – Passow – Szczecin – wspieranie transportu kolejowego jest ważne z ekologicznego punktu widzenia, - rezygnacja z lokalizacji elektrowni jądrowej w obszarze planowania województwa zachodniopomorskiego - to przedsięwzięcie (lokalizacja elektrowni jądrowej) zostało już krytycznie ocenione przez władze środowiskowe Brandenburgii i parlament krajowy kraju związkowego Brandenburgii i to kilkakrotnie w ramach transgranicznej oceny środowiskowej. <u>Sugestie dot. wyciągu z projektu PZPWZ/ Niekorzystny transgraniczny wpływ na środowisko poprzez następujące cele:</u> - 2.8. Cel VIII, Kierunek 6. Poprawa zdolności żeglujowej Odry - 2.9. Cel IX, Kierunek 9. Spowodnienie wzrostu i zmniejszenie istniejących zagrożeń powodziowych - 3.4. Cel XIV, - Kierunek 1. Walka z peryferyjną pozycją w kraju i korzystanie z połączeń transgranicznych - Kierunek 2. Ograniczenie istniejącego zagrożenia powodziowego na obszarach szczególnie narażonych na zalanie - Kierunek 5. Modernizacja drogi wodnej, jaką jest Odra - 4.5. Cel XIX – Wzmocnienie szczecińskiego obszaru funkcjonalnego jako ośrodka	Nie wniesiono uwag Nie wniesiono uwag

		wzrostu gospodarczego, gospodarcze wykorzystanie potencjału turystycznego - 4.7. Cel XXI, Kierunek 3. Spowolnienie wzrostu i zmniejszenie istniejących zagrożeń powodziowych	
		Prace modernizacyjne na Odrze, w tym renowacja systemu regulującego oraz działania budowlane z zakresu gospodarki wodnej w celu zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej między zachodnią i wschodnią Odrą (32 budowle hydrotechniczne oraz oczyszczenie kanałów i rowów) są oceniane jako bardzo krytyczne pod względem transgranicznego oddziaływania na środowisko	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. część C.
		W szczególności cele VIII, IX, XIV i XXI obejmują już bardzo konkretne działania hydrotechniczne na Odrze, które zauważalnie powodują znaczące i trwałe zagrożenie dla chronionych obszarów i chronionych gatunków po stronie brandenburskiej.	Kierunek zgodny z umową międzyrządową oraz programami rządowymi. Usunięto zadanie dotyczące Międzyodrza. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. część B i C.
		Zagrożony jest cel ochronny Parku Narodowego „Doliny Dolnej Odry”. Celem Parku Narodowego wraz z jego otoczeniem na pograniczu polsko – niemieckim jest zabezpieczenie szczególnego krajobrazu łąkowego z bogatą w gatunki populacją zwierząt i roślin. Między innymi odbywa się to poprzez regenerację naturalnego reżimu wodnego. W związku z tym odsyłamy do stanowiska Administracji Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry. Ponadto zagrożone są również cele ochrony obszarów Natura 2000 położonych po stronie Brandenburgii, zagrożona jest ochrona gatunków.	Komentarz w treści stanowiska w punkcie III część B i C
		Ocena wpływu na środowisko zasadniczo uwzględnia te zagrożenia. Jednak zawarte w niej sugerowane rozwiązania dotyczące unikania, zmniejszania lub kompensacji (str. 85 nast.) pozostają ogólne i nie są uwzględniane w ustaleniach projektu planu. PZPWZ nie uwzględnia warunków ochrony przyrody po stronie brandenburskiej ani oddziaływania na ich cele i nie przyczynia się do unikania, zmniejszania lub kompensacji. Zawiera tylko zasady przewodnie, które nie zawierają odniesień przestrzennych i są niekonkretne. Brakuje oceny zgodności lub wstępnej oceny Natura 2000, a także nie uwzględnia się przepisów dot. ochrony gatunków. Projekt PZPWZ realizuje konkretne cele na Odrze, które naruszają europejskie regulacje dotyczące ochrony przyrody po stronie Brandenburgii. Dotyczy to zarówno obszarów Natura 2000 jak i ochrony gatunków. Chociaż jest to uwzględnione w prognozie oddziaływania na środowisko, nie zostało opracowane i uwzględnione w projekcie planu.	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń. Ocena oddziaływania odnosi się do przedsięwzięć lokalizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego biorąc pod uwagę oddziaływanie na środowisko w otoczeniu tego przedsięwzięcia niezależnie od przebiegu granic województwa, w tym granicy państwowej. W prognozie (rozdział 7) wskazano sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć wynikające z projektu PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Tabelaryczny wypis odnosi się do obszaru województwa, a tym samym do obszaru transgranicznego. Szczegółowość zapisów jest właściwie dostosowana do dokumentu do którego się odnosi.
		Konieczne jest przestrzenne przedstawienie oddziaływania w/w celów na w/w kwestii ochrony przyrody po stronie Brandenburgii z zachowaniem stopnia konkretności odpowiadającego planowanym działaniom.	Procedura oceny przedsięwzięcia zostanie przeprowadzona, po wyborze sposobu jego realizacji.
		Za podstawę należy wziąć przy tym cel ochrony parku narodowego i występowanie chronionych gatunków zwierząt i roślin. Konieczne jest przeprowadzenie oceny wpływu na zagrożone obszary Natura 2000 w Brandenburgii. Jeśli to konieczne w planie należy określić środki zapobiegania, zmniejszania i rekompensowania nieuniknionych negatywnych oddziaływań.	Poszczególne działania znajdujące się w sferze koncepcyjnej. Zadania polegają wręcz na opracowaniu analizie lub opracowaniu wariantów . Każde zadanie będzie musiało mieć swoją ocenę oddziaływania na środowisko
		Projekt o którym mowa w projekcie planu na str. 54 i 77 w pkt. 7. Również ma znaczący wpływ na środowisko jak opisano wyżej.	Komentarz w treści stanowiska część III C.

		Jak wynika z badań zleconych przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej, projekt nie poprawia znacząco ochrony przeciwpowodziowej, dlatego należy z niego zrezygnować.	
		Odesłanie do stanowiska Ministerstwa Rozwoju Obszarów Wiejskich, Środowiska i Rolnictwa Kraju Związkowego Brandenburgii z dnia 19.11.2018, które zostało przedłożone w ramach transgranicznej procedury OOS w odniesieniu do prac rozbudowy Odry granicznej do Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska (MLUL-51-0421/14+15)	Komentarz w treści stanowiska część III B.
		<u>Sugestie dot. linii kolejowych, szybkiej kolei miejskiej i połączeń kolejowych, linii wysokiego napięcia</u>	
		- str. 42 „Modernizacja linii kolejowych 408-409 (w tym elektryfikację i budowę drugiego toru), Rozwój powiązań z Berlinem i Europą Zachodnią” – sugeruje się skonkretyzowanie tej kwestii z uwzględnieniem aktualnej sytuacji. Po stronie Brandenburgii rozpoczęły się prace planistyczne związane z rozbudową o drugi tor i elektryfikacją linii Angermünde – granica Polska/Niemcy, uruchomienie jest planowane na 2026 rok	Zadanie jest konkretne i zbieżne zamierzeniami strony niemieckiej. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego lobbuje na rzecz uruchomienia dwutorowej zelektryfikowanej linii do granicy.
		- str. 73 „Stworzenie systemu szybkiej kolei miejskiej w Szczecinie, który łączy Szczecin z Policami [...], Kołbaskowem (i dalej w Niemczech: miejscowościami Pasewalk, Passow, Schwedt n. Odrą)” – krajowymi związkowemu Brandenburgii nie są znane żadne konkretne uzgodnienia. Sugeruje się, aby wszelkie trasy do Passow w każdym przypadku zostały pociągnięte co najmniej do Angermünde oraz że przy istniejącej infrastrukturze nie można dojechać bezpośrednio z Kołbaskowa ani do miejscowości Pasewalk ani Schwedt nad Odrą. Plany kraju związkowego Brandenburgii przewidują po zakończeniu projektu rozbudowy na trasie Angermünde – Szczecin także regionalne połączenie kolejowe. Być może linia ta mogłaby zostać zintegrowana ze szczecińskim systemem szybkiej kolei miejskiej.	Skorygowano zapis aby uniknąć niejasności chodzi o możliwość rozwoju kolei miejskiej ze Szczecina, a nie z Kołbaskowa w stronę Angermünde i Pasewalk.
		- str. 75 „Wspieranie rozwoju szybkich i bezpośrednich połączeń kolejowych na trasie Berlin – Szczecin i Berlin – Świnoujście: - proponuje się, aby kraj związkowy Brandenburgii, po zakończeniu projektu rozbudowy na trasie Angermünde – Szczecin, zaplanował znaczące zwiększenie oferty dla dwóch przejazdów na godzinę w godzinach szczytu. Mają zostać ustanowione szybkie połączenia bezpośrednie między Berlinem a Szczecinem. Pociągnięcie tych przejazdów na przykład do Świnoujścia wydaje się być możliwe i byłoby wykonalne w ramach wspólnej procedury przetargowej.	Projektu planu wskazuje na potrzebę rozwoju transgranicznych powiązań kolejowych i działania takie będą wspierane przez samorząd województwa.
		- str. 50 „Rozbudowa i modernizacja sieci i systemów energetycznych” – dla transgranicznej napowietrznej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia Krajnik – Vierraden planuje się zainstalować przesuw fazy. We fragmencie prognozy oddziaływania na środowisko stwierdza się na str. 84, że w przypadku „napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia (NN 220, NN 400) budowa linii energetycznych (może) prowadzić do krótkoterminowych konfliktów środowiskowych podczas realizacji prac budowlanych. Poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku będą miały długotrwały niekorzystny wpływ. Nie oczekuje się jednak znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 w pobliżu projektów inwestycyjnych.” Inne kwestie, które należałoby rozważyć nie zostały uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko. Zgodnie z aktualnym stanem wiedzy nie jest możliwe oszacowanie, jakie pola (elektryczne lub magnetyczne) wpłyną na ludzi (mieszkańców, pracowników, turystów itp.) po zakończeniu prac, zwraca się uwagę na konieczność zachowania wartości granicznych wskazanych w 26 federalnym rozporządzeniu w	Wartości graniczne promieniowania wskazane są również w polskim prawie (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów). PZPWZ nie narusza prawa powszechnie obowiązującego, a każda inwestycja musi być zgodna w tym prawem (dotyczy to wszelkiego rodzaju emisji). Przesuwniki fazy (PST) zainstalowane mają być w Niemczech w Vierraden przez niemieckiego operatora 50Hertz Transmission GmbH, w celu zabezpieczenia przed pojawiającymi się sytuacjami przekroczenia limitów bezpieczeństwa związanych z nieplanowanym przepływem mocy przez połączenia. Przesuwniki mają więc zabezpieczyć przez przekroczeniem bezpiecznego przepływu mocy.

			sprawie ochrony przed immisjami (BlmSchV)	
			Uwagi dotyczące wyciągu z prognozy oddziaływania na środowisko:	
			- wyciąg zawiera oceny oddziaływania na środowisko tylko dla tych postanowień PZPWZ, które zdaniem strony polskiej, mogą mieć znaczenie transgraniczne. W odniesieniu do braku przedłożenia dokumentacji oddziaływania na środowisko ze względu na ustalenia, zalecenia, projekty i rekomendacje, należy wyjaśnić dlaczego są one nieistotne pod względem transgranicznego wpływu na środowisko. - wyciąg z prognozy zawiera matryce dot. jedynie ustaleń i zaleceń PZPWZ, ale nie projektów i rekomendacji. O ile uważa się, że mają one skutek prawny dla kolejnego przedsięwzięcia (wymagające potwierdzenia OOS), powinny zostać włączone do oceny oddziaływania na środowisko. Należy szczególnie uwzględnić osiedla leżące w pobliżu granicy, ale także specjalne chronione obszary przyrodnicze leżące blisko granicy z Brandenburgią.	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń: Projekty i rekomendacje stanowią zaś całkowicie odrębną kategorię działań zapisanych w PZPWZ, o charakterze zdecydowanie inspirującym a nie wdrażającym, których realizacja najczęściej wykracza poza kompetencje samorządu wojewódzkiego. Nie stanowią one rozstrzygnięć planistycznych ani tym bardziej projektowych a kierowane są do szeregu instytucji i organów administracji rządowej i samorządowej kompetentnych do ich inicjacji i wdrażania. Dlatego też Prognoza oddziaływania na środowisko, sporządzona do projektu PZPWZ nie odnosiła się do kategorii projektów i rekomendacji. Wszystkie działania z grupy projekty zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa. Realizacja działań określonych w projekcie planu jako rekomendacje nie jest częścią stanowiącą planu, nie leży w gestii podmiotu uchwalającego jego zapisy (samorząd województwa). I jest jedynie wyrazem stanowiska kierowanego do innych organów
			Należy ponownie rozważyć terminologię dotyczącą czynników oddziaływania: w projekcie PZPWZ mówi się o „kierunku”, podczas gdy w prognozie oddziaływania na środowisko jest później mowa o „priorytetach”	Termin ten występuje w obu dokumentach (PZPWZ i Prognozie). Słowo "Kierunek" tłumacz przysięgły przetłumaczył w tych dokumentach jako „Priorität”
			cele projektu PZPWZ powinny zostać przedstawione w ocenie oddziaływania na środowisko również pod kątem przestrzennego oddziaływania na środowisko po stronie Brandenburgii.	Ocena oddziaływania odnosi się do przedsięwzięć lokalizowanych na obszarze województwa zachodniopomorskiego biorąc pod uwagę oddziaływanie na środowisko w otoczeniu tego przedsięwzięcia niezależnie od przebiegu granic województwa, w tym granicy państwowej.
			nie jest jasne na jakiej podstawie wygenerowano kolorowe oznaczenia na matrycach. W przypadku rozważanych dóbr chronionych należy również wziąć pod uwagę poważne wypadki i katastrofy lub podatność na nie (np. dla osiedli), o ile w PZPWZ przewidziano już konkretne zalecenia lub projekty i można dostrzec potencjalne oddziaływania na środowisko na kraj związkowy Brandenburgii.	Kolorowe oznaczenia na matrycach wygenerowano na podstawie eksperckich analiz i przyjętej metodyki postępowania
			o tych aspektach należałoby również nadmienić w rozdziale 6 oceny oddziaływania na środowisko, uwzględniając wymogi informacyjne dot. transgranicznego	Polskie prawodawstwo jest zgodne z zapisami dyrektywy (Seveso III), kontrole nad zakładami, które mogą stwarzać

			oddziaływania zgodnie z Konwencją dot. wypadków przemysłowych EKG ONZ w zw. z art. 13 dyrektywy 2012/18/UE (dyrektywa Seveso III). W odniesieniu do znaczących niekorzystnych oddziaływań transgranicznych na środowisko, wyciąg z prognozy oddziaływania na środowisko odnosi się do nich w rozdziale 6. Jednak identyfikacja, opis i ocena tych transgranicznych oddziaływań na środowisko zostały zasadniczo przesunięte do kolejnych procedur OOS dla przedsięwzięć. – matryce oddziaływania powinny uwzględniać wpływ poważnych awarii w zakładach objętych zakresem stosowania dyrektywy 2012/18/UE (dyrektywa Seveso III) W punkcie 6 należałoby uwzględnić oświadczenie i ocenę oddziaływań w odniesieniu do zakładów (w przypadku ich utworzenia lub modyfikacji) objętych zakresem stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zmieniające i następnie uchylające dyrektywę Rady 96/82/WE z dnia 4 lipca 2012 r. (Dz.U. UE z 24.07.2012 r., nr L 197, s.1) (dyrektywa Seveso III) – w odniesieniu do Konwencji o wypadkach przemysłowych EKG ONZ w zw. z art. 13 dyrektywy Seveso (III), istnieją wymogi informacyjne dla oddziaływań transgranicznych (droga powietrzna 15 km. Droga wodna, jeśli zlewnia rzeki przekracza 2 dni czas płynięcia do granicy). Obowiązki te powinny zostać uwzględnione w ocenie oddziaływania na środowisko wraz z rozwiązaniami dla negatywnych oddziaływań, o których mowa w pkt. 7. – nie uwzględniono skutków poważnych awarii w zakładach objętych zakresem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE w sprawie kontroli niebezpieczeństwa poważnych awarii związanych z substancjami niebezpiecznymi, zmieniające i następnie uchylające dyrektywę Rady 96/82/WE z dnia 4 lipca 2012 r. (Dz.U. UE z 24.07.2012 r. nr L 197, s.1) (dyrektywa Seveso III)	ryzyko wystąpienia poważnych awarii należy do administracji rządowej). Główny Inspektor Ochrony Środowiska jest organem kompetentnym dla celów realizacji postanowień Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych. Polskie prawodawstwo, problematykę poważnych awarii i właściwego rozmieszczenia zakładów reguluje na poziomie gminnych dokumentów planistycznych. Prognoza oddziaływania na środowiska opracowana została do konkretnego dokumentu jakim jest PZPWZ. Jej zakres zgodny jest z wymogami ustawowymi (art. 46 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2017. 1405 z późn. zm.) i stanowi część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. określa zakres prognoz, ale nie wskazuje konkretnych metod ich sporządzania. Zakres i metoda konkretnej prognozy jest więc pochodną rodzaju, zakresu i stopnia szczegółowości dokumentu, wraz z którym jest ona przedkładana. Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich. Informacja o możliwości wystąpienia poważnych awarii zawarta została w rozdziale 4.2.11 Prognozy oddziaływania na środowisko do PZPWZ. - <i>Awarie (przemysł i transport)</i> - zmieniono tytuł rozdziału na: <i>Zagrożenie wystąpienia poważnych awarii</i>. Do prognozy dodano akapit wyjaśniający ustawowe zasady zaliczania zakładów do kategorii o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz organów odpowiedzialnych dla realizacji postanowień Konwencji w sprawie transgranicznych skutków awarii przemysłowych oraz dyrektywy Seveso III.
			– w odniesieniu do oświadczeń dot. zapobiegania oddziaływaniom na środowisko wymieniono jedynie słowa kluczowe w części dot. oceny oddziaływania na środowisko w rozdziale 7. Nie jest jasne co dokładnie oznaczają, ani jakie zalecenia należy z tego wyciągnąć, w szczególności na temat transgranicznych oddziaływań na środowisko	W prognozie (rozdział 7) wskazano sposoby ograniczania i łagodzenia negatywnego wpływu przedsięwzięć wynikające z projektu PZPWZ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego. Tabełaryczny wypis odnosi się do obszaru województwa, a tym samym do obszaru transgranicznego
			– ocena wpływu na środowisko nie jest kompletna jako fragment. Tylko częściowo zostały zestawione oddziaływania (matrycę oddziaływania) ustaleń i zaleceń, które zgodnie z wywodami mogą wywoływać oddziaływania transgraniczne. Obecnie tylko dla poszczególnych priorytetów (kierunków) celów została dokonana ocena skutków ustaleń (II, VIII, IX, XIV, XIX, XX, XXI) oraz wytycznych I, II, VII, VIII, IX, XII, XIV,	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń jako zadania, które są częścią planistyczną dokumentu.

Stanowisko Zarządu Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry (czerwiec 2018)		XIX, XX, XXI) PZPWZ	
		– rozdział 2.9 cel IX, kierunek 1 (str. 50) określa rekomendację rozwoju w gminie Gryfino, m.in. budowę nowej jednostki wytwórczej w elektrowni Dolna Odra w Nowym Czarnowie. W ocenie oddziaływań nie uwzględniono transgranicznych oddziaływań tych zaleceń (np. Kierunek 1 „Budowa i rozbudowa konwencjonalnych źródeł energii” w gminie Gryfino)	Cel IX, kier 1. Budowa nowych mocy wytwórczych w Elektrowni Dolna Odra - nie został oceniony w prognozie, ponieważ nie stanowi on ustaleń ani zaleceń, a przypisany został jako rekomendacje Rekomendacja jest poparciem dla pomysłu modernizacji elektrowni Dolna Odra. Mającym na celu zabezpieczenie funkcjonowania elektrowni. Nie podjęto decyzji co do dalszej przyszłości tego zakładu, dlatego wskazano wariantowe propozycje postulowanej modernizacji. W przypadku podjęcia decyzji modernizacji elektrowni strona polska dochowa wszelkich procedur wynikających z prawa ośnośnie informowania o transgranicznym oddziaływaniu.
		– rozdział 2.9 Cel IX kierunki nr 4 i 5 (str. 53) wymieniono działania dot. energii odnawialnej. W tym zakresie jednak w dostępnych dokumentach zawarte są jedynie wytyczne dot. kierunku 4. W kierunkach nie uwzględniono żadnych ustaleń, wytycznych, projektów ani zaleceń. Analiza oddziaływań, również w odniesieniu do transgranicznych oddziaływań na środowisko dla wytycznych kierunku nr 4 nie została przeprowadzona.	W prognozie do PZPWZ dla obszaru całego województwa uwzględnione zostały kierunki dotyczące energii odnawialnej. Analiza ekspercka została przeprowadzona i nie wykazała istotnych transgranicznych oddziaływań. W tłumaczonych matrycach nie uwzględniono tych działań, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy lub nie ma żadnego oddziaływania transgranicznego.
		– z rozdziału 4.5, cel XIX kierunek 2 (str. 71) tylko nr 3 został oceniony pod kątem rozwoju istniejących parków przemysłowych w rejonie Gryfina, w tym pod kątem do transgranicznych oddziaływań na środowisko	W tłumaczonych matrycach nie uwzględniono tych działań, których wpływ na wyróżnione komponenty środowiska jest znikomy nie stwierdzono potencjalnego oddziaływania transgranicznego
		– w prognozie oddziaływania na środowisko dla ustaleń, zaleceń, projektów i rekomendacji PZPWZ, które nie zostały szczegółowo przeanalizowane należałoby w wiarygodny i zrozumiały sposób wykazać, że oddziaływania są nieistotne. W szczególności należy uwzględnić leżące w pobliżu granicy osiedla na terytorium RFN.	Prognoza zawiera oceny oddziaływań mogących mieć oddziaływanie transgraniczne. Wybór przedsięwzięć wynika z analiz eksperckich. Matryce oddziaływań opracowane zostały do ustaleń i zaleceń jako zadań, które mają największe prawdopodobieństwo realizacji. Wszystkie działania z grupy projekty zapisane w projekcie planu dotyczą jedynie propozycji sporządzenia dokumentów analitycznych, studialnych, planistycznych i strategicznych z dziedziny zagospodarowania przestrzennego województwa. Zobacz również komentarz w treści stanowiska: punkt III część A
		1. Zagrożenie dla Parku Narodowego Doliny Dolnej Odry Ze względu na sytuację graniczną można stwierdzić, że projekt planu zagospodarowania przestrzennego zasadniczo i bezpośrednio wpływa na Park Narodowy Dolinę Dolnej Odry	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A, B i C.
		2. Wartość ochronna i cel ochronny Parku Narodowego Dolny Dolnej Odry - wymagana jest analiza dla całego obszaru chronionego i analiza transgraniczna	Pod względem transgranicznym analizom poddane zostały elementy środowiska przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji i oceny wpływu kierunków wskazanych w PZPWZ na obszary Natura 2000
		3. Wpływ planowania przestrzennego na Dolinę Dolnej Odry:	

		3.1. Modernizacja drogi wodnej Odry, w tym renowacja systemu regulującego na Odrze (ochrona przeciwpowodziowa, podwyższenie do klasy żeglowności IV, zapewnienie łamania lodu). W kilku celach projektu (cel VIII, cel IX, cel XIV, cel XXI) wymienia się hydrotechniczne prace regulujące na Odrze. Na podstawie już przedłożonych projektów OOS dla tych działań przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej zamierza się uzyskać głębszy tor wodny. W tym celu mają zostać przywrócone lub rozbudowane budowle regulacyjne (ostrogi), wskutek budowy tam podłużnych ma zostać uzyskane zwężenie przekroju rzeki. Doprowadzi to do pogłębienia rzeki i zmiany warunków przepływu (...). W tym celu plan określa warunki wewnętrzne wynikające ze stanu środowiska naturalnego i kulturowego, a także potrzeby jego ochrony (wprowadzenie str.1) aby rozwiązać takie konflikty, w projekcie planu określono zasady przewodnie jako ogólny cel polityki rozwoju przestrzennego (1.1.1) planowanie przestrzenne powinno zgodnie z nimi stworzyć harmonijną całość i w, uporządkowanych warunkach uwzględniać wszystkie warunki ramowe, a także wymagania funkcjonalne, społeczno- ekonomiczne, ekologiczne ... (1.1.1. str. 5). Planowanie przestrzenne obejmuje m.in. zachowanie wartości środowiska naturalnego i kulturowego. „Planowanie przestrzenne jest zatem pożądanym stanem zagospodarowania przestrzennego i jego funkcjonowania, spełniającego kryteria racjonalności społecznej, ekonomicznej, funkcjonalnej, technicznej, ekologicznej, kulturowej i estetycznej (1.1.1. str.6). Nie wynika z tego jednak w jaki sposób ta sytuacja konfliktowa, która została zdefiniowana jako istniejący warunek ramowy, zostanie rozwiązana lub powinna zostać rozwiązana w Dolinie Odry zgodnie z tymi zasadami. - nie dostrzeżono uwzględnienia kwestii ekologicznych dla przyrody i krajobrazu Ochrona przyrody i krajobrazu Doliny Odry nie została uwzględniona w ustaleniach dot. regulacji Odry. - prognoza oddziaływania na środowisko dostrzega „poważny konflikt między ochroną cennych obszarów przyrodniczych, siedlisk i roślin gatunków chronionych a ochroną przeciwpowodziową” (str. 82 powyżej). Dalej stwierdza się „Działania te mogą mieć silny wpływ na wartość przyrodniczą obszarów Natura 2000” – raport przewiduje interwencje w siedliskach, zwłaszcza ryb i ptaków oraz modyfikację procesów fizycznych, biologicznych i chemicznych w rzece. - rozwiązania proponowane w ocenie oddziaływania na środowisko dot. unikania, ograniczania lub kompensowania (s.87,89) są zbyt ogólne i niewystarczająco konkretne. - brakuje dalszych rozważań na temat tego konfliktu, szczególnie na poziomie ustaleń PZPW, deficyt ten ma szczególną wagę, ponieważ prace budowlane prowadzone na rzece będą oddziaływały na rzekę graniczną Odra jako całość, a zatem będą miały skutki transgraniczne po stronie niemieckiej na Park Narodowy Doliny Dolnej Odry - oddziaływania te dotyczą również gatunków i typów siedlisk chronionych zgodnie z Dyrektywą Siedliskową oraz Dyrektywą Ptasią. Stan ochrony tych wymagających ochrony gatunków i siedlisk nie może ulec pogorszeniu zgodnie z art. 6 ust. 2 Dyrektywy Siedliskowej. - modernizacja drogi wodnej Odry poważnie zagraża dobrom chronionym Parku Narodowego Doliny dolnej Odry, opisanym w pkt. 2. 3.2. Odtworzenie walorów przyrodniczych Doliny dolnej Odry poprzez poprawę zdolności retencyjnych i przeciwpowodziowych Międzyodrza	Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich. Prognoza oddziaływania na środowisko opracowana została do konkretnego dokumentu jakim jest PZPW. Jej zakres zgodny jest z wymogami ustawowymi (art. 46 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. 2017. 1405 z późn. zm.) i stanowi część postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W prognozie wskazano: " <i>Ze względu na łączność hydrograficzną oraz ustanowienie na niemieckiej części doliny Odry obszarów chronionych, oddziaływanie transgraniczne mogłyby mieć działania dotyczące modernizacji drogi wodnej na Odrze granicznej. Ich realizacja zawsze jednak będzie wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich i poprzedzona stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko</i>" Szczegółowy sposób rozwiązania sytuacji konfliktowej rozwiązany musi zostać, w momencie podjęcia decyzji przez Rząd RP. Rozwiązania będą musiały zostać konsultowane transgranicznie, w dodatku na poziomie umowy międzyrządowej. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A i B Projekt dotyczący Międzyodrza miał przeprowadzoną część analityczną, która miała wskazać zakres prac i sposób ich przeprowadzenia. W celu ochrony bioróżnorodności oraz w celu minimalizacji wpływu na środowisko (w tym miejsca i czas prowadzenia prac). PZPW uwzględnił ten projekt w związku z faktem że wynikał on z dokumentu rządowego). PZPW jest zbyt ogólnym dokumentem, aby przeprowadzić szczegółową analizę wpływu każdej zapisanej w nim inwestycji. Patrz również punkt III. Część A, B i C. Realizacja przedsięwzięć mogących niekorzystnie oddziaływać na obszar transgraniczny poprzedzona będzie zawsze stosowną procedurą oceny oddziaływania na środowisko, będzie również wynikiem uzgodnień polsko-niemieckich. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część A, B i C.
--	--	---	--

			– ustalono hydrotechniczne działania budowlane mające na celu zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej na terenie Międzyodrza między Odrą zachodnią a wschodnią. W szczególności dot. to ponownego uruchomienia 32 obiektów hydrotechnicznych, a także oczyszczenia kanałów i rowów. Badanie zlecone przez polski Zarząd Gospodarki Wodnej wykazało, że nie można oczekiwać, iż działania te będą miały znaczący pozytywny wpływ na ochronę przeciwpowodziową. Administracja Parku Narodowego została poinformowana, że z tego powodu przedsięwzięcie to nie będzie dalej prowadzone. – proponuje się usunięcie tego projektu (str. 54, nr 7, str.77, nr 7)	Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C
			4. Wpływ na aspekty społeczno – gospodarcze, rozwój regionalny. W regionie Parku Narodowego Dolina Dolnej Odry dąży się przede wszystkim do osiągnięcia zrównoważonego, zasobooszczędnego, ekologicznego i ekonomicznego rozwoju regionu. Dlatego też, zgodnie z §3 ust 3 ustawy o Parku Narodowym Dolina Dolnej Odry, Park Narodowy służy także rozwojowi przyjaznej dla środowiska turystyki, studiom przyrodoznawczym i doświadczeniu przyrody. Ostuckermark z Parkiem Narodowym Dolina Dolnej Odry dysponuje w tym zakresie potencjałem rozwojowym który w tym słabym ekonomicznie obszarze ma istotne znaczenie dla społeczeństwa. Pomiędzy podmiotami regionalnymi i administracją Parku Narodowego ma ponadto miejsce ścisła współpraca i stała wymiana. Zmiany w Odrze o silniejszej orientacji technicznej byłyby sprzeczne z tym rozwojem. Wykreowanie pozytywnego wizerunku regionu pod względem turystyki przyrodniczej i doświadczenia przyrody wymaga związanego z tym rozwoju obszaru przygranicznego po stronie polskiej i niemieckiej. W tym celu realizowane są już transgraniczne projekty i działania współfinansowane ze środków UE. Cel XVIII Ochrona wartości przyrodniczych i dziedzictwa kulturowego z zachowaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w celu poprawy jakości życia i zwiększenia atrakcyjności turystycznej jest zatem pożądany.	W wyniku odstąpienia od realizacji projektu na Międzyodrzu atrakcyjność turystyczna Doliny Dolnej Odry, będzie ulegać dalszemu pogarszaniu. Komentarz w treści stanowiska: punkt III. Część C.
11.	Ministerstwo Energii, Infrastruktury i Cyfryzacji Kraju Związkowego Mecklemburgia Pomorze Przednie	Schloßstraße 6-8 19053 Schwerin	Poparcie kraju związkowego zapisów odnoszących się do współpracy transgranicznej , szczególnie dla dalszego rozwoju transgranicznego regionu metropolitalnego Szczecina oraz dla rezygnacji z rozważania nt. lokalizacji elektrowni atomowej koło Gryfina Brak wystarczającej siły wyrazu w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów np. budowy nowej elektrowni w Gryfinie	Nie wniesiono uwag. Cel IX, kier 1. Budowa nowych mocy wytwórczych w Elektrowni Dolna Odra - nie został oceniony w prognozie, ponieważ nie stanowi on ustaleń ani zaleceń, a przypisany został jako rekomendacje. Należy też wytłumaczyć, że nie chodzi tu o budowę nowej elektrowni, ale zastąpienie eksploatowanych od początku lat 70. XX w. bloków energetycznych, na nowocześniejsze rozwiązania. Rekomendacja jest poparciem dla pomysłu modernizacji elektrowni Dolna Odra, mającym na celu zabezpieczenie funkcjonowania elektrowni. Nie podjęto decyzji co do dalszej przyszłości tego zakładu, dlatego wskazano wariantowe propozycje postulowanej modernizacji. W przypadku podjęcia decyzji o modernizacji elektrowni strona polska dochowa wszelkich procedur wynikających z prawa odnośnie informowania o transgranicznym oddziaływaniu. Warto zaznaczyć, że rekomendację stanowi też np. cytowany w stanowisku Ministerstwa zapis dotyczący odtworzenia linii

				kolejowej Świnoujście – Berlin przez Ducherow. Jest to wyraz poparcia dla inwestycji realizowanej po stronie niemieckiej i będącej całkowicie w kompetencjach strony niemieckiej. Jako rekomendacja ta propozycja połączenia kolejowego również nie jest oceniona w prognozie.
--	--	--	--	---

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
Olgiard Geblewicz

Szczecin, 17 września 2019 r.